

INFORMAČNÍ
SERVIS

SMO
SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Ins

ČASOPIS
SVAZU MĚST A OBCÍ
ČESKÉ REPUBLIKY
28. ROČNÍK
ČÍSLO 11/2020

<http://www.smocr.cz>

Jak si stojí veřejná doprava v době Covid 19?

**Miliardy z EU
na covid?
Ne, vláda je slíbila
na „šatny
a sportovní
kabiny“**

**Černé skládky –
jak s nimi
naložit?**

Úsporný tisk s EcoTank

Tiskněte bez inkoustových kazet

ecotank

- Mimořádně nízké náklady na tisk
- Nízké celkové náklady na vlastnictví (TCO)
- Unikátní kombinace výkonu a robustnosti
- Jednoduché doplňování inkoustu z lahviček
- Vysoce kvalitní, rychlý a spolehlivý tisk
- Ekologicky šetrný produkt

3 LETÁ
PRODLOUŽENÁ
ZÁRUKA
po registraci*

Více informací na adrese <https://www.epson.cz/ecotank>

*Tříletá prodloužená záruka se vztahuje na vybrané produkty, více informací na adrese: <https://www.epson.cz/promotions/extended-warranty>

EPSON[®]
EXCEED YOUR VISION

65,2 kg

V loňském roce vytrídil každý obyvatel ČR v průměru 65,2 kg papíru, plastu, skla, nápojových kartonů a kovů.

473 359

Díky spolupráci obalového průmyslu, obcí a svozových firem tvoří českou sběrnou síť více než 473 tisíc veřejně dostupných barevných kontejnerů a menších nádob na třídění odpadů umístěných přímo u domů.

73 %

V roce 2019 bylo na trh uvedeno 1 219 696 tun jednocestných obalů. Z toho 73 % bylo vytríděno a předáno k dalšímu zpracování.

www.jaktridit.cz

www.ekokom.cz

Musíme bojovat na několika frontách

Milé kolegyně, milí kolegové, srdcaři starostovského stavu,

zdravím Vás v těchto nelehkých časech. Nerad toto slovo používám, přesto je velmi výstižné. Bojujeme. A to hned na několika frontách. A dvě z nich jsou nám všem společné. Covid-19 udeřil znovu. Zkušenosti z jara nám však dodávají nejen odvahu, ale především zkušenosti a víru v úspěšné finále. Byť se to některým představitelům států nelíbí, jsou to právě starostky a starostové, Vy, muži a ženy také v první linii, kteří přispíváte nemalou měrou k úspěšnému boji s touto zákeřnou nemocí. I když nepodáváme žádné léky ani vakcíny, právě informace, víra, klid a rozvaha jsou tou nejlepší medicínou, kterou potřebují všichni. Možná proto, že jsme v každodenním kontaktu s našimi občany, víme, co si zaslouží nejvíce. Fair hru, otevřenost, předvídatelnost. I v tomto suplujeme roli státu. A s pokorou dodávám, úspěšně. A proto čím méně budou orgány státu zasahovat do naší činnosti na obcích, tím lépe se nám všem bude žít.

Už nějakou dobu bojujeme také za to, aby se zakotvila ústavní povinnost vlády nahradit obcím a krajům výpadky jejich příjmů, pokud se tak stane z rozhodnutí vlády či Parlamentu. Nebo pokud jsou obcím nakládány další byrokratické povinnosti. O předvolebních dárečkách, které mají samosprávy zaplatit ze svých rozpočtů, jako je zvyšování platů našich zaměstnanců, ani nemluvě. Pokud je státní kase ouzko, vyřeší to jednoduše, zvýší spotřební daně. Daně, ze kterých nemáme žádný podíl. Představitelé ministerstva financí rádi o kontech měst a obcí vykřikují, že jsme nenažraní. Stále vytahují ten laciný argument, kolik miliard mají samosprávy na svých účtech. Je to stejně hloupé klišé, jako bychom řekli, že české domácnosti jsou bohaté, když na účtech Čechů v bankách leží 1,3 bilionu korun. A přesto, kolik domácností se může pochlubit, že tam má

přes půl milionu. Ano, někteří mají našetřeno. Jsou totiž před realizací svých projektů. Drtivá většina je však závislá pouze na daňových příjmech. Proto jakýkoliv negativní zásah do této finanční škatulky znamená nejistotu až fatální stav.

Bojujeme proto ještě na jedné frontě. A tou je kompenzace výpadku daňových příjmů z důvodu plánovaného zrušení superhrubé mzdy. Šlo by o snížení v řádu desítek miliard korun. Nevíme, v jaké podobě bude návrh schválen, ale už dnes bijeme na poplach. Senát na konci října schválil finanční podporu krajům, a to ve výši 300 korun na občana. Územní partneři se všichni a jednomyslně (SMO ČR, SMS ČR, SPOV ČR, NS MAS a AK ČR) shodli na prioritní podpoře krajům, které nedostaly zatím žádnou přímou satisfakci. Dlouze jsme debatovali, jestli máme na sílu protlačit do návrhu i obce. Nechtěli jsme však zabít nárok krajů. Nevzdáváme se. Naopak. Obce a města budeme s podporou Senátu, a věřím i některých politických klubů v Poslanecké sněmovně, řešit po vyčíslení dopadů možného zrušení superhrubé mzdy. Těší mě, že i tady táhneme za jeden provaz.

Přátelé, přeji Vám pevně zdraví a pozitivní mysl!

František Lukl
předseda Svazu

Krátké zprávy	4
Prevence a bezpečnost: Jak si stojí veřejná doprava v době Covid 19? Je bezpečná!	5
Miliardy z EU na covid? Ne, vláda je slíbila na „šatny a sportovní kabiny“	8
Černé skládky – jak s nimi naložit?	9
Městskými nájemními byty k dostupnému bydlení pro nejširší vrstvy	11
Horké problémy s chladným topením	12
Co přináší novela zákona o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací	13
Co vše bude financovatelné z Modernizačního fondu?	15
Připomínkujeme	16
Právní poradna	18
Projekty	19
Jednání Politického výboru CEMR v novém formátu. Poprvé on-line	21
Česko-zakarpatská (resp. ukrajinská) spolupráce	22
Představujeme Bezpečnostní komisi Svazu	24
Z jednání orgánů Svazu	25
Letošní Strom roku nám vypráví příběh o soudržnosti	26

ČASOPIS SVAZU MĚST A OBCÍ ČR

Vychází v nákladu 3000 ks zdarma.
Vydává SMO ČR.
Kancelář: Kongresové centrum Praha,
ul. 5. května 1640/65, 140 00 Praha 4,
tel.: 234 709 711, e-mail: zgrajova@smocr.cz.
ID datové schránky: 5fkgwn3
Za zpracování a obsahovou náplň odpovídá redakce.
Grafická úprava a DTP: Vladimír Spivála.
Uzávěrka tohoto čísla 31. 10. 2020.
MK ČR E 14584

Foto titulní strana:
Josef Zoser, bývalý senátor
a starosta Jiřetína pod Jedlovou

Nová typová činnost složek IZS by měla vzniknout v příštím roce

8. října 2020, Praha

Zástupci Svazu se počátkem října zúčastnili jednání na Ministerstvu vnitra – Generálním ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen „MV-GŘ HZS ČR“), kde jednali spolu se zástupci Ministerstva vnitra a Policejního prezidia o možnosti vytvoření typové činnosti složek IZS v případě nálezu nelegální drogové varny či nelegální skládky nebezpečného odpadu na území obce. Požadavek na vytvoření této nové typové činnosti vzešel z jednání Bezpečnostní komise, kde se problematika nálezu drogové laboratoře či skládky nebezpečného odpadu v obci a s tím spojená úskalí řešila. V tuto chvíli totiž bohužel neexistuje jednoznačný „návod“, jakým způsobem mají všichni zainteresovaní aktéři v případě takové situace postupovat a není řešena ani případná refundace nákladů za likvidaci nebezpečného odpadu, který byl na daném místě nalezen, a je nutné jej odstranit. Typové činnosti složek IZS jsou doporučující metodickou normou obsahující postup složek IZS při záchranných a likvidačních pracích s ohledem na druh a charakter mimořádné události (např. dopravní nehoda, útok aktivního střelce), zpracovávaná MV-GŘ HZS ČR. Všichni zúčastnění se přiklonili ke zpracování tohoto dokumentu, v němž bude zahrnut také postup dalších subjektů, jichž se situace nálezu nelegální drogové varny či skládky nebezpečného odpadu týká – tj. hygiena, Česká inspekce životního prostředí, orgány obce apod. Z toho důvodu budou k další diskusi přizváni také zástupci Ministerstva zdravotnictví a Ministerstva životního prostředí. Dle závěru z jednání se předpokládá, že zástupci MV-GŘ HZS ČR začnou pracovat na uvedeném materiálu koncem letošního roku, a nová typová činnost by tak měla vzniknout v průběhu roku následujícího.

Strategie vzdělávací politiky ČR 2030+ schválena vládou

19. říjen 2020, Praha

Svaz podpořil schválení Strategie vzdělávací politiky ČR 2030+. Ocenil to ministr školství Robert Plaga, který dopisem informoval předsedu Svazu Františka Lukla o tom, že vláda dokument schválila bez výhrad. Podle je-

ho slov je nyní možné zahájit první implementační období. Ve svém dopise mimo jiné uvádí: „Rád bych poděkoval za spolupráci SMO ČR i jednotlivých zřizovatelů při přípravě Strategie 2030+. Těší mne, že se nám podařilo i přes omezení koronavirové pandemie připravit komunitním způsobem tak zásadní dokument pro naše školství. Řízení vysoce decentralizovaného a autonomního vzdělávacího systému vyžaduje nejen odbornou znalost problematiky, ale i osobní zkušenost a porozumění širšímu kontextu. Rádi bychom proto také realizovali oba strategické cíle ve spolupráci se zřizovateli a SMO ČR jako jejich zástupcem. Díky synergii vznikl velmi kvalitní a systematický dokument, který vnímám v současné rychlé době plně změn jako nesmírně důležitý a prospěšný pro celý vzdělávací systém. Věřím, že i v následujícím období budeme společně aktivně spolupracovat a setkávat se nad aktivitami v rámci implementace, především v oblasti podpory a řízení škol. Budu velmi rád, pokud budete informace o nové Strategii 2030+ šířit mezi zřizovatele, které sdružujete.“

Text Strategie 2030+ je k dispozici na webu MŠMT, kde jsou uvedeny i podrobné informace o tvorbě dokumentu.

Developer a město – online diskuse

25. říjen 2020

V úterý 25. října se uskutečnila on-line diskuse na téma Developer a město. Diskusi organizovalo statutární město Jihlava a Frank Bold Advokáti, moderovala ji primátorka města Jihlavy Karolína Koubová. V diskusi vystoupili zástupci samospráv, stavebních firem, investorů či architektů. Zaznělo, že porevoluční development vtrhl do většiny měst často velmi agresivním způsobem. Výstavba rezidenčních, logistických a komerčních zón byla realizována bez ohledu na kapacity inženýrských sítí nebo ekonomické, sociální či ekologické potřeby měst. Tato negativní zkušenost se podepsala na vztazích mezi úředníky státní správy, samosprávy a developmentu. V zájmu rozvoje měst je nezbytné obnovit narušenou důvěru mezi městy a developery. Vhodným způsobem je nastavení férových pravidel pro obě strany. Na tom se diskutující shodovali. Pravidla musí být nastavena tak, aby umožnila realizovat kvalitní developerské projekty. Město Jihlava připravilo pravidla pro spolupráci s investory a stavebníky, i proto uvedenou diskusi pořádalo.

Zachraňme společně investice v obcích, městech a regionech

30. říjen 2020, Praha

Obce, města a kraje jsou si vědomy, že podzimní vlna epidemie koronaviru, které čelí naše země, je vážnější než situace z jara letošního roku. Stejně jako na jaře si uvědomujeme vlastní zodpovědnost při zvládnutí krize, i když současný stav samosprávy nezavinily. I podzimní kompenzace vlády se opět berou z peněz určených pro obce, města či kraje. Územní partneři proto vyjadřují velké poděkování senátorům, kteří 29. října podpořili návrh kompenzace krajům ve výši 300 Kč na občana. Senátoři tím prokazují, že si uvědomují a chápou, že všechny finanční prostředky vložené do rozvoje krajů se několikanásobně vrátí i nastartováním celorepublikové ekonomiky.

Jedná se ovšem o velmi malou náplast do napnutých rozpočtů krajských samospráv, ale i tak patří senátorům velký dík. S kompenzací pro města a obce se ovšem již nepočítá, bez ohledu na to, že se jich výpadek příjmů také dotkne.

„Macešský přístup státu k obcím je zarážející. Výše kompenzace, kterou obdržely během léta, je pouze malou náplastí na celkový pokles jejich příjmů,“ řekl předseda Svazu František Lukl.

Stanislav Polčák, předseda Sdružení místních samospráv, k tomu dodal, že obce obce se svého nároku rozhodně nevzdají a budou dál apelovat na vládu.

Posílení rozpočtů samospráv znamená transparentní užití veřejných zdrojů co nejbližší občanům, jež pochopitelně pomůže obnovit regionální ekonomiku, podpoří místní živnostníky a znovuobnoví ekonomické řetězce v území. Samosprávy jsou zároveň připraveny se zavázat, že všechnu podporu, kterou od státu v této krizi získají, investují výhradně do veřejných potřeb svého území.

Zástupci územně samosprávných celků a územních sdružení i nadále bedlivě sledují další návrhy zákonů, které svým faktickým dopadem povedou k nepřímé novelizaci zákona o rozpočtovém určení daní tím, že snižují objem finančních prostředků k jejich přerozdělení a tím snižují příjmy územních samospráv. Veškeré jejich finance jsou investovány do komfortního života jejich občanů, který chtějí zachovat a rozvíjet i pro další generace. Za další obdobné zásahy do příjmů obcí, měst i krajů tedy nezbude nic jiného než opětně žádat další kompenzace. Nastavený životní standard našich občanů je běžným standardem lidí 21. století vyspělých zemí a představitelé územních samospráv udělají vše pro jeho zachování.

Jak si stojí veřejná doprava v době Covid 19? Je bezpečná!

Česká republika se v současné době potýká s druhou vlnou pandemie způsobené Covid 19. Podívejme se na to, jak si stojí sektor veřejné dopravy v této nelehké době nejen u nás, ale i v ostatních zemích EU. Jak je veřejná doprava využívána, stigmatizována, podporována vládami, jak se popasovala s nutnými opatřeními a jaké má vyhlídky.

Městská, příměstská a regionální veřejná doprava hraje klíčovou úlohu při plnění mnoha cílů udržitelného rozvoje. Zároveň je její fungování zcela zásadní pro oživení ekonomiky, tvorbu pracovních míst, sociální začleňování a zdraví obyvatel. Pandemie Covid 19 silně zasáhla dopravní podniky napříč Evropou, ty české nevyjímaje. Společnost byla vystrašena, o viru se mnoho nevědělo, nebyly dostupné téměř žádné vědecké studie o míře rizika přenosu viru v různých prostředích. Navíc navzdory nedostatku vědeckých důkazů mnoho veřejných činitelů a zástupců vlády (napříč světem) prostřednictvím médií vyzývalo veřejnost, aby se vyhnula používání veřejné dopravy a místo toho se cestovalo autem, na kole nebo pěšky, což ovlivnilo chování lidí a strach z použití veřejné dopravy se silně projevil.

Pokles počtu cestujících dosáhl na jaře v některých městech až 90%. Odliv cestujících a související pokles tržeb na jedné straně, požadavky cestujících na zachování odstupu ve vozech, zvýšená potřeba desinfekce vozidel a nákup ochranných prostředků pro zaměstnance na straně druhé, to je jednoduchá matematika, jak tvrdí jsou ekonomické dopady pandemie na hospodaření dopravních podniků. Přitom je zachování veřejné dopravy pro fungování ekonomiky naprosto nezbytné. Krize Covid 19 ukázala, jak zásadní roli má veřejná doprava k udržení základních služeb. Během tzv. jarního lockdownu byla na celém světě zachována nabídka veřejné dopravy k zajištění mobility zaměstnanců, především první linie (zdravotní personál atp.), ale i ostatních obyvatel.

S oživením ekonomické aktivity poptávka po mobilitě opět poroste. Provozovatelé veřejné dopravy musí přizpůsobovat linky a služby, zvyšovat provozní kapacitu, investovat do nových technologií pro poskytování informací zákazníkům v reálném čase, sledovat míru obsazenosti vozidel a realizovat bezpečnostní opatření. To vše v situaci, kdy je úroveň tržeb stále silně ovlivněna dramatickým poklesem počtu cestujících a zároveň dopravcům rostou náklady na intenzivnější hygi-

enická opatření. Dnes již existuje dostatek důkazů, že pokud jsou dodržována doporučená opatření, riziko přenosu Covid 19 ve veřejné dopravě je velmi nízké. Veřejná doprava zůstává jedním z nejbezpečnějších způsobů pohybu po městě a udržuje města naživu.

Od začátku pandemie objednatelé i provozovatelé veřejné dopravy reagovali velmi rychle na opatření a požadavky související s ochranou zdraví veřejnosti:

- přizpůsobují přepravní výkon poptávce
- zintenzivnili čištění a dezinfekce vozů a dalších prostor
- dodávají ochranné prostředky svým zaměstnancům, na vybraných místech i cestujícím (desinfekce v metru apod.)
- požadují po zaměstnancích a cestujících dodržování předpisů pro ochranu zdraví
- zvýšili frekvenci přirozeného větrání
- urychlují digitalizaci a zavádění IT nástrojů pro lepší sledování jejich provozu
- předvídají počet cestujících a obsazenost vozidel a pracují s informacemi v reálném čase, aby se zabránilo přeplňování vozidel
- zavádějí bezkontaktní platby
- poskytují pravidelné transparentní informace pro své zaměstnance a zákazníky

Přestože všechna tato opatření zvyšují jejich náklady, objednatelé i provozovatelé veřejné dopravy prokázali svou flexibilitu a především velmi silný smysl pro odpovědnost vůči svým zaměstnancům a veřejnosti, kterým slouží.

Veřejná doprava je ve vztahu ke Covid 19 bezpečná

Pokud jde o bezpečnost veřejné dopravy ve vztahu ke Covid 19, existuje stále více vědeckých studií a empirických analýz prokazujících nízké riziko nákazy ve veřejné dopravě ve srovnání s jinými veřejnými a soukromými místy. Abychom jmenovali alespoň některé:

- Robert Koch-Institut (Německo): V Epidemiologickém bulletinu 38/2020, který

byl zveřejněn v srpnu, ukazuje, že pouze 0,2% z dohledatelných ohnisek v Německu byly spojeny s dopravou a týkaly se menšího počtu lidí než jiná ohniska náklady.

- Santé Publique France (Francouzský veřejný institut pro informace o zdraví) zveřejnil vyhodnocení údajů shromážděných v období od 9. května do 28. září 2020, ze kterého vyplývá, že pouze 1,2% ohnisek Covid 19 bylo spojeno s dopravou (navíc se jednalo o dopravu jako celek, byla tedy zahrnuta veškerá pozemní, letecká a námořní doprava).
- Bloomberg CityLab (zveřejněno 9. června 2020): národní orgán veřejného zdraví ve Francii vysledoval v období od 9. května do 3. června v zemi na 150 ohnisek případů Covid 19. Ohnisko je definováno jako tři nebo více případů Covid 19 spojených s jedním kontaktem. Tato ohniska se vyskytovala převážně na těch místech, na kterých byste to mohli předpokládat: zdravotnická zařízení, pracoviště a zařízení pro bezdomovce - tedy všechna místa, kde se lidé ocitají v uzavřených prostorech po dlouhou dobu. Co však bylo zářející, byl počet klastrů spojených s veřejnou dopravou - vysledován nebyl jediný. Za téměř měsíc nebyl zjištěn ani jeden klaster Covid 19, který by souvisel nebo se objevil v jednom ze šesti francouzských systémů metra, 26 tramvajových systémů, železniční sítě nebo četné městské autobusové dopravy.

Výše uvedené poznatky ze zahraničí potvrzují i přehled vydaný Ústavem zdravotnických informací a statistiky ČR dne 27. 9. 2020, podle kterého se v České republice od března do 26. září nakazily pouze 4 osoby (a to již v březnu, od té doby ani jediná).

Aby však byla zachována bezpečnost veřejné dopravy a zároveň se přispělo k prevenci přenosu koronaviru ve městech, musí být v dopravních prostředcích a na zastávkách současně dodrženy následující podmínky:

- Zakrytí úst a nosu
- Pravidelná dezinfekce vysoce kontaktních povrchů
- Dobré větrání a častá výměna vzduchu

Obecné chování cestujících (lidé ve vozidlech MHD moc nemluví a nejí) navíc nepodporuje šíření virů prostřednictvím kapének. The British Medical Journal poskytuje podrobnější pohled na riziko přenosu Covid 19 na základě (ne)použití roušek, doby expozice, aktivity osob a kvality vzduchu v nízké a vysoce obsazených prostorách (viz tabulka).

Četné vědecké studie a empirické analýzy ukazují, že veřejná doprava je mnohem méně riziková než jiná veřejná místa nebo soukromé akce. Bohužel byla příliš často stigmatizována bez pádných argumentů. Na základě vědeckých poznatků a praktických zkušeností, které jsou dnes k dispozici, se ukazuje, že veřejná doprava přijímá vhodná opatření ke snížení rizik nákazy Covid 19 na úroveň, která je pro uživatele zvládnutelná a přijatelná. Je třeba vyvinout další úsilí k tomu, aby společnost byla pravdivě informována o výhodách veřejné dopravy a obnovila důvěru občanů.

Rozdílný přístup k využití MHD v ČR a jiných zemích v druhé vlně pandemie

Veřejná doprava a aktivní mobilita hrají klíčovou roli při návratu do běžného života a měla by být prioritou pro osoby s rozhodovací pravomocí ve všech zemích. Odvozené ekonomické, sociální a environmentální přínosy jsou nesporné a jsou základem pro zdravější občany a čistá města. Veřejná doprava je inkluzivní a přístupná služba, kterou mohou využívat všichni bez ohledu na socioekonomické postavení. Je důležité mít to na paměti, sloužit lidem, nikoli autům.

Navzdory rostoucímu počtu případů během druhé vlny Covid 19 v mnoha zemích počet cestujících ve veřejné dopravě už neklesá v takové míře jako na jaře. Je to ovlivněno i důvěrou cestujících. Mnohé vlády a samosprávy již pochopily, jak důležitou roli hraje veřejná doprava, tím spíše v současné situaci, a přistoupily k podpoře MHD hned na dvou úrovních.

Většina evropských měst s příchodem druhé vlny preferuje zachování či posílení běžného provozu MHD s cílem poskytnout

cestujícím dostatek prostoru pro rozestupy ve vozidlech. S ohledem na získané vědecké poznatky tím mimo jiné avizují, že MHD je bezpečná a poskytují tak dostatek kapacity svým obyvatelům pro zachování jejich mobility.

Pro ilustraci zmíníme některé příklady z konkrétních měst (data k 26. 10. 2020). Ve **Vídni** všechny MHD fungují podle běžného jízdního řádu bez prodlužování intervalů. V noci jezdí autobusy v intervalu 30 minut a na vybraných linkách dokonce do 2:00 ve zkráceném intervalu 15 minut. Pro zaručení dostatečných rozestupů cestujících se pro vybrané spoje nasazují kloubové autobusy. Rovněž ve **Varšavě** fungují všechny služby podle běžného jízdního řádu bez prodlužování intervalů. Od 17. října do odvolání nesmí ve vozidlech varšavské MHD nastoupit více než 30% z celkového počtu míst k sezení a stání v daném vozidle. Při obsazení sedadel musí polovina sedadel zůstat volná. Od 19. října dochází k vypravování všech dostupných vozidel (o cca 50 autobusů více v ranní špičce i odpolední špičce, o cca 8 tramvajových vozů více v ranní špičce), aby byly zajištěny bezpečné rozestupy cestujících. Když se podíváme více na západ, konkrétně do **Londýna**, došlo

		NÍZKÁ OBSAZENOST			VYSOKÁ OBSAZENOST		
Typ a úroveň skupinové aktivity		Ve venkovních a dobře větraných prostorech	Ve vnitřních dobře větraných prostorech	Ve špatně větraných prostorech	Ve venkovních a dobře větraných prostorech	Ve vnitřních dobře větraných prostorech	Ve špatně větraných prostorech
 Použití roušek, krátkodobý kontakt	ticho	Green	Green	Green	Green	Green	Yellow
	mluvení křik, zpívání	Green	Green	Yellow	Green	Green	Yellow
 Použití roušek, delší kontakt	ticho	Green	Green	Yellow	Green	Yellow	Red
	mluvení křik, zpívání	Green	Green*	Yellow	Yellow*	Yellow	Red
 Bez použití roušek, krátkodobý kontakt	ticho	Green	Green	Yellow	Yellow	Yellow	Red
	mluvení křik, zpívání	Green	Yellow	Red	Yellow	Red	Red
 Bez použití roušek, delší kontakt	ticho	Green	Yellow	Red	Yellow	Red	Red
	mluvení křik, zpívání	Yellow	Yellow	Red	Red	Red	Red

Riziko přenosu ■ nízké ■ střední ■ vysoké

* hraniční případ, který vysoce závisí na vzdálenosti, počtu jednotlivců a době expozice

ke změně u školních autobusů, které od 26. do 30. října nebyly v provozu. Autobusy, které nebyly vypraveny (více než 200 vozů) na zrušené školní linky, posílil provoz ostatních linek, aby byly zajištěny potřebné rozestupy. Podle pravidel Transport for London mají nyní dvoupatrové autobusy s více dveřmi kapacitu 30 cestujících. Řidiči mohou podle svého uvážení povolit až 35 cestujících, pokud se týká skupin z jedné domácnosti. Jednopodlažní autobusy mají kapacitu 11 až 14 cestujících. Opět řidiči mohou podle velikosti autobusu povolit až 18 cestujících. Současně všechny služby MHD fungují podle běžného jízdního řádu bez prodlužování intervalů z důvodu pandemie také např. v **Berlíně** a **Bruselu**.

V České republice naopak došlo v souvislosti s vyhlášením nouzového stavu k omezení rozsahu provozu, rušení vybraných linek, některá města přešla na prázdninové jízdní řády. Možná to souvisí s ničím nepodloženými, avšak bohužel častými, doporučeními našich veřejných činitelů, která nabádají cestující k tomu, aby se MHD vyhýbali, jako jednomu z nejrizikovějších míst. V České republice máme ve srovnání s většinou vyspělých zemí vysokou míru využití veřejné dopravy. Není na čase využít tento potenciál a konečně podporovat veřejnou dopravu namísto té individuální?

V České republice naopak došlo v souvislosti s vyhlášením nouzového stavu k omezení rozsahu provozu, rušení vybraných linek, některá města přešla na prázdninové jízdní řády. Možná to souvisí s ničím nepodloženými, avšak bohužel častými doporučeními našich veřejných činitelů, která nabádají cestující k tomu, aby se MHD vyhýbali, jako jednomu z nejrizikovějších míst.

V České republice máme ve srovnání s většinou vyspělých zemí vysokou míru využití veřejné dopravy. Není na čase využít tento potenciál a konečně podporovat veřejnou dopravu namísto té individuální?

A jak vypadá státní podpora veřejné dopravy u nás a v jiných zemích?

S progresivním obnovením činnosti bude po lockdownu bezpodmínečně nutné pomoci veřejné dopravě výjimečnou finanční podporou, jinak se systém zhroutí.

Sektor veřejné dopravy byl zasažen pandemií zejména výpadkem tržeb z jízdného kvůli poklesu poptávky ze strany ces-

tujících. Pro ilustraci uvedme, že za loňský rok vydaly dopravní podniky v ČR z vlastních zdrojů na přirozenou obnovu vozového parku 1,4 mld. Kč. O víceméně identickou částku přišli tito dopravci na tržbách již jen za první vlnu pandemie. Mnohé evropské státy se kromě masivního pumpování stovek milionů EUR do hospodářství soustředí i na podporu samotného sektoru veřejné dopravy.

Finsko na centrální úrovni alokovalo 100 milionů eur (cca 2,7 mld. Kč) na rozvoj městské a regionální veřejné dopravy jako prostředku k zajištění kontinuity veřejných služeb v oblasti mobility obyvatel. Tento dodatečný rozpočet má alespoň částečně pokrýt výpadek tržeb z jízdného. Dodatečných 43 milionů eur (cca 1 mld. Kč) je určeno obcím na podporu projektů v oblasti podpory chůze a cyklistiky.

Ve **Francii** byl formou zvláštního zákona schválen národní plán obnovy po pandemii koronaviru. Rozpočet plánu obnovy na několik dalších let počítá s astronomickou částkou 100 mld. eur (cca 2,7 bilionu Kč) do investic, které se týkají i veřejné dopravy.

Nizozemí nabídlo finanční podporu pro sektor veřejné dopravy (včetně vnitrostátní železnice) pro rok 2020 ve výši 1,5 mld. eur (cca 40 mld. Kč). Vláda nabídla pokrytí nákladů až do výše 95 % jako náhradu za ztrátu příjmů z jízdného za předpokladu zachování plně funkční veřejné dopravy dle požadavku objednatelů.

Španělsko připravilo finanční balíček pro pomoc 16 autonomním společenstvím ve výši 800 milionů eur (cca 21,6 mld. Kč). Tyto prostředky jsou určeny na podporu systémů veřejné dopravy ve správě autonomních společenství. Během léta byl připravován i druhý finanční balíček, který řeší městskou hromadnou dopravu. Centrální vláda rovněž připravuje komunikační kampaň, díky které by veřejnost měla získat zpět důvěru v cestování veřejnou dopravou.

Německo. Jedna z nejbohatších zemí světa do svého programu na obnovu hospodářství po pandemii ve výši 130 miliard eur (cca 3,5 bilionu Kč) zahrnula i sektor MHD. Pouze výpadek tržeb z jízdného se ve všech spolkových zemích odhaduje pro rok 2020 ve výši 4,5 až 6 miliard eur (cca 121 až 162 mld. Kč). Společná pracovní skupina ministrů dopravy spolkových zemí a spolkového ministra dopravy vypracovala návrh na finanční podporu ve výši 90 % jako kompenzaci za výpadek příjmů z jízdného v ob-

dobí 15. 3. – 31. 12. 2020 a zároveň za náklady na ochranné pomůcky pro zaměstnance a dodatečnou dezinfekci vozů a zastávek či stanic. Tato kompenzace bude snížena o nižší náklady z důvodu nižší nabídky služeb MHD během karantény (úspora pohonných hmot, elektřiny, mezd provozních zaměstnanců atd.).

Jedna z nejpostiženějších zemí, **Itálie**, přijala více zákonů, kterými dojde k podpoře MHD v období 23. 2. - 31. 12. 2020. Byl zřízen fond ve výši 500 milionů eur (cca 13,5 mld. Kč) k vyrovnání výpadku tržeb z jízdného. Kromě toho bude v roce 2020 centrální vláda dokrývat i výpadek nasmlouvané kompenzace dopravcům dle uzavřených smluv o závazku veřejné služby, a to kvůli útlumu MHD v době nejprísnejších restrikcí, omezení pohybu obyvatel a karantény. Vláda se rozhodla podporovat i vědu a výzkum v oblasti zajištění bezinfekčnosti vozů MHD a jiných opatření k ochraně zaměstnanců i cestujících. Česká vláda zatím přímou pomocí MHD neavizuje. S absencí programu na podporu MHD však není Česká republika jediná. Stejně k tomu přistoupili i Polsko a nejasné plány mají například v Belgii nebo sousedním Rakousku.

Finanční prostředky do MHD jsou přitom důležité i pro udržení úrovně vynakládaných investic. Ty se projeví ve snížení dopadu Covid 19 na průmysl, udržení pracovních míst, reinvestice firem do vlastního majetku, což následně znamená přirozenou distribuci peněz do mezd, stimulaci poptávky a minimalizaci dopadů na ekonomiku i v oblasti terciální.

MHD je základní veřejnou službou

Je jisté, že se jedná novou, velmi složitou a náročnou zkušenost pro celou společnost. Možná je právě teď vhodná doba přehodnotit přístup a začít využívat a podporovat veřejnou dopravu, která má nezastupitelnou roli v budování fungujících a zdravých měst, regionů a států.

Pandemie Covid 19 prokázala, že městská veřejná doprava je základní veřejnou službou se společenským přínosem, kterou musíme chránit. Všichni, kdo rozhodují, musí uznat, že města si jednoduše nemohou dovolit přijít o základní službu mobility.

*připravila Mgr. Claudia Varhol,
Legislativní a právní sekce,
v úzké spolupráci
se Sdružením dopravních podniků ČR*

Miliardy z EU na covid? Ne, vláda je slíbila na „šatny a sportovní kabiny“

Představitelé samospráv, krajů a dalších zástupců územních partnerů projevili v říjnu zásadní nesouhlas s postupem vlády, která bez ohledu na jejich názor i na pravidla iniciativy REACT-EU přeměrovala část peněz určených na boj s následky covidové pandemie na oblast kabin a šaten pro sportovce.

Návrh zaměření využití finančních prostředků REACT-EU schválený vládou ČR dne 14. 10. 2020 nebyl řádně projednán s žádným územním partnerem. Tento ne-systémový krok je v krátké době již několikaletým pokusem o to obejít běžná pravidla projednávání dokumentů.

Evropská unie uvolnila na boj s následky koronaviru dodatečné finanční prostředky v rámci iniciativy REACT-EU. Tyto prostředky mají být použity výlučně na operace podporující zotavení z krize v souvislosti s pandemií COVID-19 nebo přípravu ekologického, digitálního a odolného oživení hospodářství pomocí investic do projektů přispívajících k přechodu na digitální a zelenou ekonomiku.

Předseda Svazu František Lukl k tomu uvedl: „Zastupujeme téměř 8 a půl milionů občanů a všechny návrhy vlády zodpovědně konzultujeme napříč členskými obcemi. Naší největší prioritou je zacílení dotačních peněz tam, kde budou mít v současné době největší dopad a užitek. Iniciativa REACT-EU je cíleně určena na řešení dopadů covidové pandemie a vyčleněné 4 mld. Kč na sportovní kabiny a šatny dle našeho názoru do tohoto dotačního titulu rozhodně nepatří. Preferujeme např. finance do rozšíření kapacit sociálních služeb, které v současnosti balancují nad propastí.“

„Investice do sportovišť na venkově jsou třeba a přivítáme jejich financování z jiných dotačních titulů, nicméně program REACT-EU je určen na okamžitou reakci pro boj s epidemií. Případá mi až neuvěřitelné, že v momentě, kdy nám dochází lůžka a přístroje v nemocnicích, je vláda schopna švejkovsky přesunout peníze z nemocnic na kabiny pro sportovce. To se budou v Bruselu divit,“ konstatoval za Sdružení místních samospráv jeho místopředseda a starosta obce Dolní Studénky Radim Sršeň.

Zástupci všech územních partnerů se shodují, že podpora sportu je v České republice nutná, nicméně vládě důrazně doporučují, aby prostředky, které díky této iniciativě Česká republika získá, byly směřovány do oblastí, které nyní zažívají krizi. Kromě zdravotnictví vnímají za alarmující také situaci v sociálních službách, kde je v současné době nutné stavět nejen domy pro seniory, ale řešit sociální infrastrukturu obecně.

„Zejména v této době je potřeba podpořit i další služby, které mohou pomoci snížit nápor na zdravotnický systém a zabránit prohlubování sociálního vyloučení některých obyvatel. Důležitá je podpora terénních a ambulantních sociálních služeb, které systémem péče vhodně doplňují péči v přirozeném prostředí. V rámci služeb sociální prevence je nutné se připravit na řešení následků situace lidí, kteří se díky COVIDU-19 a ztrátě zaměstnání ocitnou v krizi, pomoci např. azylových domů, sociálních poraden či terénních programů. Tyto služby zajišťují neziskoví provozovatelé, např. charity, na které se rozhodnutím vlády přenesla povinnost 15 % spolufinancování, což zabrání realizaci spoustě potřebných projektů, jelikož tyto zdroje velmi těžko shánějí,“ doplnil generální sekretář České biskupské konference, P. Stanislav Příbyl.

Územní partneři (tedy: SMO ČR, AK ČR, SMS ČR, NS MAS ČR, ČBK a SPOV ČR) dále upozorňují na neovvěřitelnou snahu vlády financovat z prostředků REACT-EU ze 100 % pouze projekty státních subjektů, zatímco nestátní a neziskové subjekty, např. krajské, městské nebo církevní nemocnice, by musely najít prostředky na spolufinancování ve výši 15%. V současné době je nutné, aby byly nastavené rovné podmínky i pro ostatní subjekty, které potřebují prostředky, díky kterým

bude možné „proinvestovat se z krize“, jak je vládou neustále opakováno.

„Vážíme si snahy vlády pomoci, ale měla se zepstat, co je teď nejvíc třeba,“ řekl také Jiří Krist z Národní sítě Místních akčních skupin. Ani podle něho to kabiny na sportovištích nejsou. Finance jsou nutně potřeba na domácí péči pro seniory, včetně zdravotních služeb, a také pomůcky i asistenty k vzdělávání na dálku v sociálně slabých rodinách.

Hejtman Libereckého kraje Martin Půta rovněž k situaci s nečekaným novým přerozdělením finančních prostředků z programu REACT-EU vyjádřil svůj názor: „Podle původního návrhu měly tyto evropské peníze z REACT-EU v ČR posílit kapacitu zdravotnictví, které jak ukazují poslední dny, všichni nutně potřebujeme. Vláda místo toho ve středu 14. října 2020 navrhla postavit za 4 miliardy kabin pro sportovce a ve svém návrhu navíc diskriminuje jiné žadatele než státní organizace, například krajské a městské nemocnice nebo zdravotnické záchranné služby. Návrh navíc nebyl předem projednán a podle všeho ho „relevantní“ ministři vymysleli na místě, včetně zdůvodnění větší potřeby investovat do sportovních kabin než do zdravotnického systému v zemi.“

Veronika Vrecionová, předsedkyně Spolku pro obnovu venkova k nastalé situaci uvedla, že Česká společnost včetně venkova se nyní potýká s výraznými zdravotními a ekonomickými důsledky epidemie koronaviru. Neovládnuté šíření v ČR se nyní bude složitě omezovat. Máme však možnost omezit alespoň ekonomické dopady. Správně zvolené nástroje a cíle jsou však klíčové. Nyní to vypadá, že vláda špatnou volbou priorit kazí i toto ekonomické zotavení.

zpracováno na základě TZ Svazu

Svaz pozorně sleduje schvalování státního rozpočtu na rok 2021

Dne 19. října 2020 schválila vláda návrh rozpočtu na příští rok, který počítá se schodkem 320 miliard korun. Příjmy státního rozpočtu by měly dosáhnout 1486,8 mld. Kč a výdaje 1806,8 mld. Kč. To znamená, že příjmy státu by měly klesnout o 91,3 miliard Kč a výdaje vzrůst o 188,7 mld. Kč ve srovnání s předkrizovým rozpočtem roku 2020.

Návrh státního rozpočtu putoval do Poslanecké sněmovny. Podle stanoveného harmonogramu se 4. listopadu dostal na stůl rozpočtového výboru Sněmovny. 11. listopadu proběhlo první čtení návrhu. Druhé čtení bylo naplánované na 2. prosince a třetí čtení by mělo být zřejmě zahájeno 16. 12. 2020.

Příliš mnoho neznámých

Zaměstnanci Svazu se snaží úzce komunikovat s vládními představiteli, Ministerstvem financí či jednotlivými poslanci, aby získali co nejaktuálnější informace a predikce ve věci schvalování státního rozpočtu. Bohužel do současné doby (25. října)

mají i zmiňovaní aktéři nejasné informace. S návrhem státního rozpočtu například nesusouhlasí tripartita. Významně do podoby státního rozpočtu zasáhne situace kolem tzv. daňového balíčku. S ním souvisí rušení super hrubé mzdy a případné snižování daně z příjmu. Návrh státního rozpočtu zatím s těmito změnami nepracuje. V případě schválení těchto změn, (vláda zatím jistě deklaruje pouze to, že dojde ke zrušení super hrubé mzdy), dojde ke snížení očekávaných příjmů státního rozpočtu (tedy i příjmů obcí a měst), de facto tak dojde ke zvýšení schodku rozpočtu.

Na Svaz se v posledních dnech a týdnech obrací stále více představitelů a předsta-

vitelů obcí, kteří nevědí, jak v této nejisté situaci nastavit své obecní rozpočty na rok 2021. Definitivně jasno ale budeme mít až po samotném schválení státního rozpočtu, což nebude dříve než před Vánoci. Případnou inspirací může být náhled předsedy Finanční komise Svazu a senátora Vilímce, který by v této nejistotě při přípravě obecních rozpočtů kalkuloval s hodnotami z let 2017/2018.

Všechny nové aktuální informace související s procesem schvalování státního rozpočtu a financemi obcí a měst budou zveřejněny na webových stránkách Svazu.

Legislativní a právní sekce

Černé skládky – jak s nimi naložit?

Území našeho státu je stále pokryto značným počtem nejen neregistrovaných skládek nejrůznějších odpadů – černých skládek, ale také jednotlivými vyhozenými věcmi denní spotřeby (obaly, pytle, pneumatiky, plastové obaly, stavební materiál apod.). Nezákonná skládka může ovšem zahrnovat i porušení povinností při provozu povolené, oprávněné skládky. Živelná, černá skládka odpadů je místo, kde jsou odpady odkládány, ačkoliv toto místo nebylo k tomuto účelu vyhrazeno. Pojem černá skládka, je všeobecně známým a běžně užívaným pojmem, který naše současné právo nezná a není jako takový upraven v zákoně o odpadech.

Černé skládky vznikají většinou tak, že se snaží jednotlivci nebo firmy zbavit objemnějších věcí, které se nevejdou nebo nepatří do popelnic. Jde například o starý nábytek, elektrospotřebiče, pneumatiky nebo suť ze stavby. V horším případě se jedná o nebezpečný odpad.

Současná platná legislativa v oblasti ochrany životního prostředí umožňuje uložit opatření k nápravě takřka výlučně subjektu, který závadný stav způsobila porušením právní povinnosti. Tak je tomu i na úseku odpadového hospodářství, tzn., že dle ust. § 76 odst. 1, písm. c) zákona o odpadech má možnost Česká inspekce životního prostředí stanovit opatření a lhůty pro zjednání nápravy pouze v souvislosti s uložení pokuty za porušení stanovených povinností pouze právními osobám a fyzickým osobám oprávněných k podnikání. V praxi je největším problémem to, že je často těžké zjistit konkrétního původce skládky.

V případech, kdy původce odpadů není znám (těch je v případě drobných černých skládek většina), je z hlediska zákona o odpadech do určité míry použitelné pouze ustanovení § 79 odst. 1 písm. g), dle něhož „hrozí-li poškození lidského zdraví a životního prostředí nebo již k němu došlo, může zajistit ochranu lidského zdraví a životního prostředí na náklady odpovědné osoby obecní úřad obce s rozšířenou působností“. Co se týká úhrady nákladů uvedeného opatření ze strany odpovědné osoby, zde převažuje výklad, že obecní úřad s rozšířenou působností v případech přímého ohrožení zdraví nebo životního prostředí zajišťuje odstranění odpadu i tehdy, kdy není schopen zjistit odpovědnou osobu, tj. když náklady vynaložené obecním úřadem nelze vymáhat přímo od původce černé skládky (ust. § 79, odst. 1, písm. h) zákona o odpadech).

V současné době platný a účinný zákon o odpadech umožňuje v ust. § 69 odst. 3

písm. a) a c) v přestupkovém řízení uložit sankci majiteli nemovitosti, a to v případech kdy se prokáže, že odpad převzal do vlastnictví v rozporu s právními předpisy a odpady, které shromažďuje v místech, objektech bez patřičného povolení, pokud takový vlastník není zároveň původcem zde shromážděných odpadů. Odpovědnost za nakládání s odpady totiž nese primárně jejich původce. Jsou to **především samosprávy**, které mají ve svých rukách **možnost, jak ovlivnit občany**, aby černé skládky nevytvářeli. *Součinnost mezi obcemi a zkušenými odborníky, kteří se zabývají odpadovým hospodářstvím, je zásadním předpokladem úspěšné prevence černých skládek. Stejně je motivování obyvatel, aby třídili, a zároveň si uvědomovali, že přispívají ke zlepšení životního prostředí.*

V posledních letech se ukázala jako poměrně účinná i **Občanská iniciativa – Zmapujto**. Jedná se o Ekologický projekt – www.zmapujto.cz, jehož hlavním cílem je pře-

devším boj proti černým, a tím nelegálním skládkám odpadu v České republice. Díky možnosti interaktivního webového formuláře je možné nahlásit jakoukoliv skládku odpadu. Jednou z nových možností je také možnost hlásit přeplněné kontejnery a upozornit příslušnou obec k jejich rychlému uklizení. Nová verze ZmapujTo neslouží jen občanům, její funkce se rozšiřují i na města, obce a jiné instituce, které mají za úkol zabývat se podněty občanů. Ti mají do administrace ZmapujTo přístup zdarma a mohou zde spravovat hlášení týkající se jejich zájmové oblasti. Hlášení se tedy od konkrétního občana dostane velmi rychle až k odpovědné instituci, která je pověřena řešením dané problematiky. Do projektu je již zapojeno 2758 subjektů.

Je nesporné, že pokud se černá skládka včas objeví a odstraní, zabrání se tak jejímu dalšímu rozrůstání a zároveň se snižují i náklady na její likvidaci, na ochranu a zajištění bezpečnosti dětí, zvířat, a v neposlední řadě se snižuje riziko vážnějšího poškození životního prostředí.

Nově navrhovaná odpadová legislativa obsahuje i novou úpravu nakládání s nezákonně soustředěným odpadem v ust. § 14 zákona o odpadech, kdy stanoví: *Pokud se vlastník pozemku dozví o nezákonně soustředěném odpadu na svém pozemku, je povinen oznámit tuto skutečnost bez zbytečného odkladu obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu je odpad soustředěn. Pokud se*

obecní úřad obce s rozšířenou působností dozví, že se v jeho správním obvodu nachází nezákonně soustředěný odpad, neprodleně se pokusí zjistit jeho vlastníka. Dále jsou pak upraveny možnosti, které mohou se zjišťováním vlastníka obcí nastat: Pokud není možné zjistit osobu, která je za odpad odpovědná, vyzve obecní úřad obce s rozšířenou působností vlastníka pozemku k odklizení odpadu. Pokud vlastník pozemku nezajistí odklizení odpadu a předání odpadu do zařízení určeného pro nakládání s odpady, může obecní úřad obce s rozšířenou působností uložit vlastníkovu pozemku, aby na vlastní náklady zabezpečil místo, kde se nachází nezákonně soustředěný odpad, proti dalšímu návozu odpadu, dále uložit zabezpečit odpad, který ohrožuje životní prostředí, před únikem škodlivin do okolního prostředí, nebo uložit vlastníkovu pozemku nezákonně soustředěný odpad odklidit a předat do zařízení určeného pro nakládání s odpady. Jak již z uvedeného vyplývá, hlavním „hlídačem a likvidátorem“ černých skládek

jsou nakonec samotné obce, které provádějí jejich odstraňování většinou prostřednictvím specializovaných firem, popř. technických služeb města, je třeba si uvědomit, že každé takové odstranění černé skládky stojí obce finance, které by mohly být využity mnohem lepším způsobem, třeba na zkvalitnění odpadových služeb, nebo zpříjemnění prostředí pro své obyvatele. Proto na závěr uvádíme několik tipů, jak předcházet černým skládkám:

1. **Motivováním lidí, aby třídili – zavedením bonusů za sběr odpadu**
2. **Větší informovaností domácností, ale i žáků všech typů škol**
3. **Zavedením evidence odpadového hospodářství v obci**
4. **Lepší dostupností a možností třídění odpadu – například díky distribuci nádob či pytlů do domácností**
5. **Intenzivnějším dohledem na rizikových místech**

*Ing. Ivana Kutra
Legislativní a právní sekce*

Psychoaktivní léky 2020

Sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky pod záštitou předsedy vlády ČR Andreje Babiše uspořádal 27. října 2020 národní konferenci zaměřenou na problematiku nadužívání a zneužívání psychoaktivních léků v České republice.

Z důvodu epidemiologických opatření byla konference přenášena on-line.

Konference byla zahájena národní protidrogovou koordinátorkou **Jarmilou Vedralovou**, která uvedla, že konferenci považuje za velmi důležitou vzhledem k tomu, že oblasti problematiky užívání psychofarmak nebyla doposud věnována dostatečná pozornost. Informovala o Národní strategii protidrogové politiky 2019-2027, která nově otevírá také toto téma, které představuje dlouhodobě skrytý a neřešený problém. Chybí informační i jiné aktivity mezi předepisujícími lékaři i pacienty.

Jako další vystoupili řečníci z řady odborníků zabývajících se touto problematikou. Jako příklad lze uvést vystoupení **Stanisla-**

va Havlíčka, člena představenstva České lékárnické komory, který přednesl, jaká je role lékárníků při bezpečném užívání léků. Adiktologie je součástí celoživotního vzdělávání lékárníků, lékárny tak mohou sloužit jako kontaktní informační centra a mají v této oblasti důležité postavení. K této problematice je však potřeba přistupovat komplexně, stěžejní je také role lékařů, kteří by měli umět léky správně předepisovat. Uvedl, že u osob, které užívají některá návyková psychofarmaka, je velmi složitá cesta k nápravě a je problém, když samy od sebe svou závislost nevidí či ji nechťejí řešit. Upozornil také na nedostatečné kompetence lékárníků v této oblasti.

Další zajímavé vystoupení měl **Viktor Mravčík**, vedoucí Národního monitorovacího střediska pro drogy a závislosti. Ten informoval o některých aktuálních datech vyplývajících ze zrealizovaných průzkumů a šetření – např. že psychoaktivní užívání léků se více objevuje mezi ženami než muži, roste s věkem a často také dochází ke kombinování s alkoholem. Odhadem 8–10% dospělých osob v České republice nadužívá léky.

Jako další stojí za zmínku příspěvek **Ireny Storové**, ředitelky Státního ústavu pro kontrolu léčiv (SÚKL). Ta uvedla, že k regulačním opatřením SÚKL potřebuje tvrdá data – změny registrace léků totiž běží ve správ-

ním řízení. Důležitá je osvěta vůči lékařům, aby zneužívání léčiva bylo z jejich strany vůči SÚKL hlášeno jako nežádoucí účinek. Co se týče skupiny léků tzv. Z-drugs (např. Zolpidem, Zopiclone), zde se v posledních dnech začalo jevit jako problém jejich předepisování seniorům při potížích s nespavostí. Jedná se však o léky, které mohou vést k vytvoření závislosti.

Pozornost si zaslouží také vystoupení **Martina Konečného**, který působí jako psychiatr v Příbrami a Praze. Již před několika lety se začal zabývat pacienty užívajícími návyková sedativa a hypnotika – jaký je jejich počet a jak je možné jim pomoci. Uvedl, že dle jeho zjištění je v České republice okolo 800 tisíc osob zneužívajících psychoaktivní léky. Zmínil, že závislost na těchto lécích má závažné zdravotní dopady, a to psychické i somatické, pacienti trpí onemocněními, jako jsou diabetes, vysoký tlak, dále kognitivními poruchami, pseudodemencí, a může vést až

k sebevraždě. Současně jsou zřetelné také značné ekonomické dopady, jako jsou výdaje na výjezdy zdravotnické záchranné služby, opakované hospitalizace pacientů, jejich léčbu a psychiatrické i nepsychiatrické preparáty.

Na konferenci dále mezi řečníky zaznělo, že se v posledních 25 letech zvýšila spotřeba psychofarmak až šestinásobně, řada osob se snaží svou závislost skrývat, nebo ji nerozpozná. Pacienti a někdy ani lékaři nemají povědomí o možnosti vzniku

závislosti. Současně v této oblasti není dostatečně sledován černý trh. Účastníci konference se rovněž mohli seznámit s některými příklady z praxe, konkrétně bylo zmíněno několik případových studií osob závislých na psychoaktivních lécích. V závěru proběhl živý přenos panelové diskuse s jednotlivými vystupujícími, kteří odpovídali na předem zaslané dotazy ze strany přihlášených účastníků.

*Mgr. Claudia Varhol
Legislativní a právní sekce*

Městskými nájemními byty k dostupnému bydlení pro nejširší vrstvy

Ceny bytů rostou v Evropě už několik let rychleji než mzdy. Zdražování se týká i komerčních nájmu, a to zejména ve velkoměstech, kde poptávka po bydlení daleko převyšuje nabídku. Ukazuje se nicméně, že růst nákladů na bydlení, ať už vlastní, či pronajaté, se nejlépe daří usměrňovat tam, kde obce disponují vysokým procentem vlastních bytů. Obecní bytový fond totiž představuje přirozený prvek pro moderování realitního trhu. Zdá se, že nejen tuto přednost městského nájemního bydlení si začínáme uvědomovat i v Praze.

Městské nájemní bydlení: od odmítání k opatrnému zájmu

Tradice městských nájemních bytů je rozšířená především v německy mluvících zemích, kde této formy bydlení využívá mnohde i 40 a více procent obyvatel. Naopak v České republice je takové bydlení, z historických důvodů, vnímáno jako méněcenné, a to především mezi příslušníky starších generací.

Zatímco dříve narození většinou bydlí ve vlastním, mezi mladšími ročníky stoupá procento těch, kteří kvůli rostoucím cenám na koupi bytu nikdy nedosáhnou a neúnosné finanční zatížení pro ně mnohdy představuje i komerční nájem. Jedná se shodou okolností o generaci, která již nezažila éru socialismu a která díky častějším a mnohdy i delším pobytům v zahraničí zjišťuje, že obecní bydlení nemusí být určeno pouze malému procentu osob

v tísní, ba ani nemusí být nekvalitní a ošklivé. Příkladem budiž kodaňská Dortheavej Residence, designově zajímavě řešený bytový dům z betonu, dřeva a skla.

Názorovým obratem v otázce městského bytového fondu prošly také municipality. Možnosti a výhody, které rozsáhlý obecní bytový fond přináší, si však uvědomi-

ly víceméně až poté, co o něj přišly v důsledku neuvážených privatizací. Slova o potřebě výstavby městských bytů čím dál častěji zaznívají i od soukromých developerů.

Na scénu vstupuje nový hráč

Cestou navyšování počtu městských bytů se chce vydat také Pražská developerská společnost, která nedávno vznikla z pracovní skupiny patřící pod Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy. Městský developer, při jehož zakládání se metropole inspirovala Hamburkem a Mnichovem, by se ve své počáteční fázi měl soustředit především na vytipování městských pozemků vhodných k bytové výstavbě a přípravě konkrétních projektů s cílem nabídnout cenově dostupné bydlení učitelům, hasičům, policistům a dalším profesím nezbytným pro chod města.

Očekává se, že se zapojením městského developera do příprav se celý proces výstavby městských bytů, která poslední desetiletí skomírala, významně urychlí. (Pro zajímavost, v letech 2001–2015 se v metropoli dokončilo průměrně pouhých 241 obecních bytů ročně.) Zda nová instituce svým záměrům dostojí a její vznik bude pro město skutečně přínosem, ukáže teprve čas.

Překonat překážky

Co se týká plánovaného rozvoje městského bytového fondu, je Praha v poněkud nevýhodné situaci. Na rozdíl od Vídně, která městské nájemní byty staví už bezmála století, byla v Praze a České republice obecně tato tradice, stejně jako tradice

družstevní či spolkové výstavby, narušována dějinnými zvraty. Oproti Amsterdamu město nedisponuje ani rozsáhlými pozemky – zatímco nizozemská metropole vlastní 80 procent pozemků nacházejících se ve městě, Praha jich má ve svém vlastnictví zhruba 30 procent a velkou část z nich tvoří dopravní infrastruktura a parky.

Především ale Praze chybí zkušenosti, jak výstavbu realizovat. Vzhledem k omezenému rozpočtu pro intenzivní rozvoj městského bytového fondu se podobně jako v zahraničí nabízí spolupráce se soukromými developery a neziskovými subjekty, přičemž Praha by, jak ostatně plánuje městský developer, zajistila svou procesně-administrativní část a poskytla vhodné pozemky.

Kritickým okamžikem tohoto modelu spolupráce bude vyjednání podmínek výstavby tak, aby si město i realizátoři stavebních projektů vyšli vstříc a považovali spolupráci za smysluplnou. A především aby výsledek splnil svůj účel: poskytnout kvalitní a zároveň finančně dostupné bydlení lidem ze strategických profesí, neúplným rodinám, seniorům a dalším, kteří si přes řádné příjmy nemohou dovést za bydlení platit přemrštěné částky. A později snad i mladým rodinám a širším vrstvám společnosti, stejně jako tomu je v moderních západních metropolitách. K dosažení tohoto cíle nás však čeká dlouhá cesta.

*Ing. Ondřej Prokop
místostarosta pro majetek, investice
a podporu podnikání*

Horké problémy s chladným topením

Dodávky tepla často bereme jako samozřejmost. Jak ale ukazují případy z posledních let, samozřejmé nejsou a problémy mohou vyústit až k vychladlým radiátorům, což se nedávno stalo například ve Velkých Hamrech. Poradíme, jak podobným situacím předjet.

Plánování a alternativy

Město se před několika lety rozhodlo, že opustí soustavu centrálního zásobování teplem, která se z velké části opírala o spalování uhlí. Naplánován byl přechod na lokální vytápění plynovými kotelny. Následně však došlo k odkladům a nový systém vytápění, se kterým bylo původně počítáno již od roku 2019, nebyl dokončen ani v září 2020. Zároveň ale město již od konce roku 2018 nemělo uzavřenou platnou smlouvu s provozovatelem soustavy centrálního zásobování teplem. Spory dále gradovaly a na začátku topné sezóny

2020-2021 vyústily tím, že dodávky tepla do některých objektů nebyly zahájeny.

Popisovaný případ dokazuje, jak důležité je v zásobování teplem plánování, zvláště pokud jsou připravovány zásadní změny. Pozornost je nutné věnovat nejenom cenám různých druhů paliva a systémů vytápění i jejich předpokládané životnosti, ale také „ústupové“ cestě a alternativám. Jak se totiž ukazuje a bylo tomu tak i v tomto případě, vleklé průtahy mohou provázet např. stavební řízení, když své možnosti vyjádřit se ke stavebnímu povolení využijí i oponující účastníci.

Celému postupu také musí předcházet vícestanný dialog, který propojí záměry zastupitelů, dodavatelů tepla i spotřebitelů. Faktem totiž je, že jakmile soustavě začnou ubývat zákazníci, může to ohrozit její celkový provoz nebo rozvoj v podobě záměru modernizace. S klesajícím počtem odběratelů navíc poroste i tlak na cenu pro zbývající zákazníky. Řešení je tedy nutné hledat také pro ně a pro další odběratele, kteří centrální soustavu používají jako záložní zdroj tepla, o který by přišli nebo by jim neúměrně vzrostly náklady.

Smlouva je nutnost i záruka

To, že město nemělo s dodavatelem uzavřenou smlouvu, byl zásadní moment. Takovým postupem nejenže odběratel

riskuje, že se dopustí tzv. neoprávněného odběru, ale zároveň se bez smlouvy vzdává ochrany, kterou legitimním zákazníkům zaručuje energetický zákon.

Jak jednat, pokud by dodavatel tepla nechtěl uzavřít smlouvu právě s vámi? Nečekat. Dobrou zprávou je, že energetický zákon ukládá dodavateli ze soustavy centrálního zásobování teplem povinnost na návrh zákazníka smlouvu uzavřít. Konkrétně může odběratel využít postupu na základě § 76 odst. 1 energetického zákona. Jestliže spory přetrvávají, může se odběratel obrátit na Energetický regulační úřad (ERÚ). Ten totiž může (na návrh odběratele podle § 141 odst. 2 správního řádu) zahájit sporné řízení, ve kterém uzavření smlouvy dodavateli nařídí.

Přes výše popsané je ale dohoda obou stran vždy lepším řešením. Ve chvíli zahájení sporného řízení se věci mohou komplikovat. Pokud jedna nebo obě strany vytvářejí obstrukce a plně využijí veškerých procesních lhůt, verdikt úřadu nemůže padnout v řádu dnů či týdnů. Sporné řízení vám také nemusí zajistit ideální parametry smlouvy samotné, byť by vedlo k jejímu uzavření.

V souvisejících případech bývá také zmínováno tzv. opatření nad rámec licence. Takové opatření může ERÚ uvalit na jiného licencovaného dodavatele tepla,

pokud by původní licencovaný dodavatel ukončil činnost. Zákon však striktně vymezuje podmínky, kdy k takovému zásahu může dojít. Navíc, oproti méně mnohých, úřad sám nedisponuje přímo zdroji, ale zprostředkovává domluvu s jiným licencovaným subjektem, který dodávky dočasně zajistí. V neposlední řadě, podobně jako jiná krátkodobá řešení, i tento postup může vyvolat vyšší náklady. Nejde tedy o pohodlnou „peřinu“, do které by se mělo záměrně skákat, ale o záchrannou síť, poslední instanci. Argument opatření nad rámec licence proto nemůže být zneužíván jako berlička, či dokonce metla při běžných vyjednáváních s dodavateli.

Jak může pomoci ERÚ?

Začneme tím, že kromě formálního postupu se na ERÚ můžete obrátit kdykoliv pro radu. V oblasti teploty se ale ERÚ přirozeně nezabývá jen radami nebo aktem uzavření smlouvy. Jako kontrolní orgán dbá na dodržování energetického zákona a zákona o cenách. Řešíte-li související problém, zašlete na ERÚ podnět, kterým můžete kontrolu přímo vyvolat. Kontroly v teplotě ve vztahu k dodržování energetického zákona se nejčastěji soustředí na to, zda dodavatel dodávku měří odpovídajícím měřicím zařízením a zda cenu a množství dodané tepelné energie řádně vyúčtovává zákazníkům.

V rámci cenových kontrol zase úřad nejčastěji řeší, zda dodavatel kalkuluje cenu tepelné energie podle cenových předpisů a jestli ji ve správné výši také sjednal a vyúčtoval zákazníkům v rámci jedné cenové lokality. Kromě individuální pomoci ERÚ také připravuje nový model regulace teploty. Úřad zná nelehkou vyjednávací pozici, ve které se často ocitají města i drobní odběratelé. Již do cenového rozhodnutí platného pro příští rok proto připravil např. zpřesnění cenových kalkulací a od roku 2022 budou přicházet systémové změny, které posílí postavení odběratelů s menší vyjednávací silou vůči teplotám.

*Michal Kebort
tiskový mluvčí ERÚ*

Co přináší novela zákona o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací

Dne 13. října 2020 byl ve Sbírce zákonů publikován zákon č. 403/2020 Sb., který nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2021. Jedná se o novelu zákona urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací. Tato novela významným způsobem zasáhne v zákonem stanovených případech do procesu stavebního řízení a činnosti dotčených orgánů státní správy.

Novela mění 25 zákonů, přičemž u dvacíti z nich pouze sjednocuje jejich text se souběžnou novelou stavebního zákona, zatímco v dalších 13 dochází i k věcným úpravám. K hlavním změnám náleží především zavedení fikce vydání souhlasného bezpodmínečného závazného stanoviska, pokud je dotčený orgán nevydá ani v prodloužené lhůtě, zkrácení lhůty pro uzavření smlouvy o získání práv pro stavbu dopravní, energetické a nově i vodní infrastruktury z 90 na 60 dnů ode dne doručení jejího návrhu, rozšíření seznamu konkrétně uvedených staveb v příloze zákona o další stavby nebo zakotvení speciální úpravy vůči zákonu o vyvlastnění.

Jediné řízení a jediný přezkum

Podstatným nástrojem k urychlení přípravy staveb je možnost umístit a povolit dopravní stavbu v jediném řízení, a to na základě méně podrobné dokumentace, jejíž náležitosti stanoví vyhláška Ministerstva dopravy. Jediné řízení umožňuje jediný přezkum. V případě, že k žádosti o vydání společného povolení bude přiložena tato méně podrobná dokumentace, jejíž náležitosti stanoví vyhláška Ministerstva dopravy, je stavebník povinen nejpozději 5 dní před zahájením stavby předložit sta-

vebnímu úřadu dokumentaci pro provádění stavby tak, aby na jejím základě mohl stavební úřad provádět kontrolu provádění stavby a tuto dokumentaci mohl rovněž využít při kolaudačním řízení.

Závazné stanovisko

Novela zavádí jednotné závazné stanovisko u záměrů staveb, u kterých bylo provedeno posouzení vlivů na životní prostředí. Toto stanovisko nahradí veškeré správní akty vydávané podle zákona o ochraně přírody a krajiny, s výjimkou stanoviska orgánu ochrany přírody k tomu, zda může mít záměr významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti.

Novela do správního řádu zakotvuje základní zásadu vydání závazného stanoviska bezodkladně. Současně se stanovuje maximálně 30denní lhůta pro vydání závazného stanoviska, respektive 60denní lhůta ve zvláště složitých případech nebo v případech, kdy je potřeba nařídít místní šetření. V souvislosti se zavedením lhůt pro vydání závazného stanoviska v obecném právním předpisu se upravují lhůty ve zvláštních právních předpisech tam, kde nelze z povahy věci aplikovat lhůtu stanovenou obecným právním předpisem. Po-

kud nejsou tato stanoviska vydána ve lhůtách, novela počítá s tzv. fikcemi souhlasu.

Vyvlastnění

V zákoně o vyvlastnění dochází pro účely urychlení řízení o vyvlastnění ke stanovení jednoznačných lhůt pro některé procesní postupy, zejména pokud jde o uspořádání ústního jednání a vydání rozhodnutí o vyvlastnění. Konkrétní lhůty pro vyvlastňovací úřady jsou stanoveny takto: 60 dní od zahájení řízení musí být stanoveno ústní jednání, následně 30 dní od ústního jednání musí úřad rozhodnout.

Vyvlastniteli se ukládá povinnost, aby spolu se zasláním návrhu smlouvy informoval vyvlastňovaného o možnosti předložit vlastní znalecký posudek s tím, že výše náhrady se stanoví podle znaleckého posudku zajištěného vyvlastnitelem, pokud vyvlastňovaný nepředloží vyvlastňovacímu úřadu jím zajištěný posudek.

Oceňování pozemků a staveb

Pro oceňování pozemků a staveb potřebných pro výstavbu dopravní infrastruktury novela umožňuje vyhotovení jednoho znaleckého posudku pro více pozemků a sta-

veb tak, aby znalecký posudek pokryl celé území dotčené stavbou nebo některou jeho část. V případě ocenění pozemků, s výjimkou stavebních pozemků, je využitelnost tohoto znaleckého posudku pro postup, na nějž navazuje vyvlastňovací řízení, až na dobu 3 let.

Mezitímní rozhodnutí

Novela rozšiřuje možnost využití takzvaného mezitímního rozhodnutí, které zavedla předchozí novela tohoto zákona i pro stavby vodní nebo energetické infrastruktury. Poslanci do zákona doplnili navíc i takzvaný polský model, který umožňuje oprávněným investorům požádat stavební úřad, aby vydal mezitímní rozhodnutí, kterým se nemovitost vyvlastňuje, jako součást rozhodnutí o umístění nebo povolení stavby. Úprava vydávání mezitímního rozhodnutí ve společném řízení se vztahuje pouze na stavby dálnic nebo silnic I. třídy nebo stavby s nimi související a na stavby dráhy celostátní nebo stavby s nimi související a stavby a zařízení přenosové soustavy a výroby elektřiny o celkovém instalovaném výkonu 100 MW a více. O vydání mezitímního rozhodnutí musí oprávněný investor v žádosti požádat. K žádosti o vydání mezitímního rozhodnutí spočívajícího v odnětí vlastnického práva musí být vždy přiložen i znalecký posudek. Existence znaleckého posudku je nezbytná pro následné řízení o náhradě, ale také pro určení výše zálohy.

Vodní a energetická infrastruktura

Na stavby vodní a energetické infrastruktury se rovněž rozšiřuje možnost využití

právní úpravy vstupů na pozemky za účelem měření a průzkumných prací. Dále se působnost zákona č. 416/2009 Sb. u staveb energetické infrastruktury rozšiřuje i na stavby s nimi související, neboť je nezbytné, aby se postupy týkající se jejich povolování vztahovaly nejen na vyjmenované energetické stavby, ale rovněž na stavby, které souvisejí technicky, místně nebo časově s výstavbou energetických staveb.

Přípolož

V oblasti výstavby elektronických komunikací dochází ke stanovení speciálních, jednodušších postupů v případě, že je stavba elektronických komunikací prováděna jako tzv. přípolož při provádění jiné stavby. V takovém případě nebude vyžadováno povolení podle stavebního zákona ani závazné stanovisko podle zákona o památkové péči, čímž dojde k urychlení jejich výstavby.

Rušení přejezdů

Novela podrobně upravuje problematiku rušení přejezdů a stanoví konkrétní kritéria, při jejichž splnění se zrušení přejezdu povolí. Účastníkem řízení o povolení zrušení přejezdu je vždy obec, na jejímž území se rušený přejezd nachází. Ke zrušení přejezdu může dojít, pokud k přístupu k nemovitostem je možné využít jinou vhodnou trasu, která není delší o více než 5 km a nevede přes přejezd s nižším stupněm zabezpečení.

Cílem změny je snížit nehodovost na přejezdech a zefektivnit modernizaci a užívání dráhy, neboť v návaznosti na povo-

lení zrušení zejména nezabezpečených přejezdů bude možné zvýšit rychlost vlaků, kterou směji projíždět dotčenými úseky.

Územní rozvojový plán

Na úrovni státu se zavádí nový závazný nástroj územního plánování, kterým je územní rozvojový plán. Tato úprava přináší poměrně rozsáhlé změny do stavebního zákona a dílčí změny do dalších souvisejících zákonů. Územní rozvojový plán (ÚRP) bude v potřebné podrobnosti řešit záměry náležející do kompetence státu. ÚRP bude svázán s politikou územního rozvoje, přičemž politika územního rozvoje nebo její aktualizace stanoví plochy a koridory zejména dopravní a technické infrastruktury. ÚRP bude vydávat Ministerstvo pro místní rozvoj formou opatření obecné povahy. ÚRP bude územně plánovací dokumentací a bude závazný pro pořizování a vydávání zásad územního rozvoje, územních plánů, regulačních plánů a pro rozhodování v území. Prostřednictvím územního rozvojového plánu budou v návaznosti na politiku územního rozvoje vymezovány plochy a koridory zejména dopravní a technické infrastruktury mezinárodního nebo republikového významu nebo takové, které svým významem přesahují území jednoho kraje. Současně s návrhem územního rozvojového plánu bude zpracováno vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území, jehož součástí bude i vyhodnocení vlivů na životní prostředí.

*Mgr. Ivona Mottlová
Legislativní a právní sekce*

Fond pro spravedlivou transformaci v podmínkách ČR

V předchozích vydáních našeho časopisu jsme informovali o nově zřízeném Fondu pro spravedlivou transformaci, který by měl být jedním z pilířů tzv. Mechanismu pro spravedlivou transformaci. Pojďme si nyní shrnout informace, které již víme.

V lednu 2020 zveřejnila Evropská komise tzv. Mechanismus spravedlivé transformace, který je součástí Investičního plánu pro udržitelnou Evropu a s jehož pomocí Zelená dohoda pro Evropu finančně podpoří ty regiony EU, jejichž ekonomiky jsou na fosilních palivech nejvíce závislé. Jedním z pilířů tohoto mechanismu je právě Fond spravedlivé transformace (FST). Vedle FST jsou připravovány i další dva pilíře tohoto nového mechanismu. Zatímco FST se zaměřuje na dotační podporu, druhý pilíř bude využívat finanční nástroj Invest EU, který má za cíl aktivizovat

soukromé investice. Ve třetím pilíři vznikne úvěrový nástroj pro investice veřejného sektoru.

Vraťme se ale k Fondu pro spravedlivou transformaci

Za regiony, které by mohly být podporovány z FST, byly od počátku představení prvního návrhu FST v lednu 2020 považovány zejména strukturálně postižené a současně i „uhelné“ regiony České republiky – tzn. kraje Karlovarský, Ústecký a Moravskoslezský.

Na základě usnesení vlády č. 815 z roku 2020 bylo pověřeno Ministerstvo pro životní prostředí přípravou a řízením samostatného operačního programu FST. Právě nyní proto probíhá intenzivní debata s regiony, s MŽP coby orgánem pověřeným řízením FST, s MPO a dalšími partnery o investicích, které lze v postižených regionech v daném období realizovat a které svým objemem musí naplnit předpokládanou alokaci 90 mld. Kč. Pro tyto potřeby byla ustanovena tzv. Transformační platforma, kde je Svaz měst a obcí

jedním z jejich členů, i díky tomu budeme moci přinášet pravidelně čerstvé novinky o tomto novém fondu.

Klíčovými kritérii pro výběr vhodných strategických projektů, které budou na základě nařízení EU součástí tzv. **Plánu spravedlivé územní transformace, jsou jejich připravenost, technická a ekonomická proveditelnost, příspěvek k hospodářské transformaci, k plnění energeticko-klimatických cílů, ke zvyšování zaměstnanosti a v neposlední řadě také ke zvyšování kvality života a atraktivity regionu.**

Současné jsou nyní řešeny také potencionální překryvy ve zdrojích financování v rámci Next Generation EU, ale také kohezní politiky tak, aby se zdroje vzájemně nevytláčovaly, ale naopak doplňovaly.

Cíle Fondu jsou jasné

Cílem Fondu je **podpořit ekonomiky, obyvatele a životní prostředí regionů, které čelí závažným socio-ekonomickým výzvám plynoucím z transformačního procesu** směrem ke splnění cílů v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a uhlíkově neutrální ekonomice v roce 2050.

Cíle pro rok 2030 stanovuje čl. 2 (11) nařízení 2018/1999 a jsou následující:

- snížit emise skleníkových plynů o 40% v porovnání s rokem 1990
- dosáhnout 32% podílu energie vyrobené z obnovitelných zdrojů
- zlepšit energetickou účinnost o 32,5%
- dosáhnout 15% propojení elektroenergetických soustav

Jak vidíte, jedná se o ambiciózní plán, který vytváří další tlak na ekologizaci. Dále naleznete výběr vhodných oblastí, které bude možné z FST financovat.

Oblasti vhodné k financování

- a) produktivní investice do malých a středních podniků, včetně začínajících podniků, které vedou k hospodářské diverzifikaci a přeměně;
- b) investice do zakládání nových podniků, mimo jiné prostřednictvím podnikatelských inkubátorů a poradenských služeb;
- c) investice do výzkumu a inovací a podpora přenosu pokročilých technologií;
- d) investice do zavádění technologií a infrastruktury pro cenově dostupnou čistou energii, do snižování emisí skleníkových plynů, energetické účinnos-

ti a energie z obnovitelných zdrojů;

- e) investice do udržitelné lokální mobility, včetně dekarbonizace lokální dopravy;
- f) investice do digitalizace a digitálního propojení;
- g) investice do obnovy a dekontaminace lokalit, rekultivace půdy a projektů pro nové využití;
- h) investice do posílení oběhového hospodářství mj. předcházením vzniku odpadů, jejich snižováním, účinným využitím zdrojů, opětovným používáním a recyklací;
- i) zvyšování kvalifikace a rekvalifikace pracovníků a uchazečů o zaměstnání;
- j) pomoc uchazečům o zaměstnání při hledání zaměstnání;
- k) aktivní začleňování uchazečů o zaměstnání;
- l) technická pomoc.

O dalším vývoji v souvislosti s přípravou relevantní legislativy budeme včas informovat, případně se neváhejte kdykoli obrátit na Sekci regionálního rozvoje a zahraničních vztahů.

*Mgr. Pavlína Toporská
Sekce pro regionální rozvoj
a zahraniční vztahy*

Co vše bude financovatelné z Modernizačního fondu?

Dovolujeme si vám představit Modernizační fond, nový typ nástroje určeného na podporu investic do modernizace energetických systémů a zlepšování energetické účinnosti v některých členských státech EU v období 2021–2030.

O Modernizačním fondu jste již pravděpodobně slyšeli. Tento nový fond má sloužit k naplňování dlouhodobých cílů v oblasti klimatu a je financován z výtěžku dražených emisních povolenek. V úvodu je důležité zmínit, že Modernizační fond je fond, nikoli program, a díky tomu je umožněno při jeho čerpání provazovat příspěvky z jiných evropských/národních fondů. I přesto, že celková výše dostupných finančních prostředků bude známa až na konci období realizace fondu (tj. 31. prosince 2030), je odhadováno, že pro Českou republiku bude určeno přibližně 120 miliard korun.

Za správu těchto výnosů z prodeje emisních povolenek je zodpovědná Evropská investiční banka, která bude rovněž zodpovídat za dostupnost finančních prostředků, které mají k dispozici jednotlivé členské státy, a také za podíl finančních prostředků přidělených prioritním oblastem. Evropská komise bude naopak dohlížet na naplňování směrnic, pravidel a evropských cílů pro snižování emisí a investic do nízkouhlíkových technologií.

Jaké budou podporované oblasti?

1. prioritní oblastí (alespoň 70% alokace)

- snižování emisí skleníkových plynů
- výroba a využití elektřiny z obnovitelných zdrojů
- zlepšení energetické účinnosti (včetně oblastí dopravy, budov, zemědělství a odpadů) s výjimkou výroby energie z pevných fosilních paliv
- uchování a skladování energie
- modernizace energetických sítí, včetně lokálních rozvodů tepla, rozvodných sítí pro přenos elektřiny, zvýšení interkonektivity mezi členskými státy
- spravedlivý přechod v oblastech závislých na uhlíku na podporu přesunu, rekvalifikace a zvyšování kvalifikace pracovníků, vzdělávání, iniciativ pro zakládající podniky, dialog se sociálními partnery

2. neprioritní oblastí (max. 30% alokace)

- příspěvek k dlouhodobým cílům v oblasti klimatu a jejich efektivnost (kvantifikovatelné ukazatele)

Způsob administrace fondu

V České republice budou peněžní prostředky v rámci Modernizačního fondu příjmem rozpočtu Státního fondu životního prostředí ČR. O poskytování prostředků Modernizačního fondu proto bude rozhodovat ministr životního prostředí. V současné době se již rozjely práce na programovém dokumentu, který bude následně předložen vládě ČR. Svaz měst a obcí je připraven tento materiál v době zveřejnění připomínkovat tak, aby bylo možné z fondu využít co možná největší finanční balík rovněž na projekty měst a obcí.

O dalším vývoji přípravy legislativy týkající se Modernizačního fondu budeme včas informovat, případně se neváhejte kdykoli obrátit na Sekci regionálního rozvoje a zahraničních vztahů, rádi zde vaše dotazy odpovíme.

*Mgr. Pavlína Toporská
Sekce pro regionální rozvoj
a zahraniční vztahy*

Připomínkujeme

V říjnu 2020 jsme připomínkovali především:

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Předkládá Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, na Svazu připomínkuje Martin Pikous

Svaz se vymezil proti tomu, že předkládaný návrh vyhlášky výrazně omezuje přístup některých skupin žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ke společné výuce. Taxativní výčet navrhovaný v § 5 vyhlášky k poskytování podpory asistenta pedagoga zcela opomíjí potřeby žáků s tělesným postižením, chronickým onemocněním, závažnými vadami řeči či závažnými poruchami učení. Další problematickou změnu vnímá Svaz v redefinici podpůrného opatření pedagogické intervence a její přesun mezi opatření prvního stupně.

Návrh nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků

Předkládá Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, na Svazu připomínkuje Martin Pikous

Návrh nařízení vlády navazuje na návrh vyhlášky MŠMT, kterou se mění vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. K návrhu vyhlášky Svaz vyjádřil nesouhlas se změnami v poskytování podpůrného opatření pedagogické intervence a doporučil ponechat stávající právní úpravu.

Návrh využití prostředků REACT-EU v Integrovaném regionálním operačním programu 2014–2020

Předkládá Ministerstvo pro místní rozvoj, na Svazu připomínkuje Gabriela Hůlková

Svaz uplatnil celou řadu zásadních připomínek. Mimo jiné nesouhlasil se 100% kofinancováním projektů v oblasti cyklo dopravy v rámci iniciativy REACT-EU. Požadoval, aby se vedle oblasti zdravotnictví podpořila i oblast infrastruktury sociálních služeb.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)

Předkládá Ministerstvo vnitra, na Svazu připomínkuje Claudia Varhol a Martin Pikous

Svaz uplatnil požadavek na úpravu informační povinnosti směrem k územním samosprávám. Upozornil na nesoulad některých ustanovení a upozornil na jejich nevhodnou úpravu. Navrhoval zavést pro obce možnost zřídit bezpečnostní radu obce. Vymezil se proti nové úpravě náhrady škody.

Návrh ústavního zákona, kterým se mění ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

Předkládá Ministerstvo vnitra, na Svazu připomínkuje Claudia Varhol a Martin Pikous

Svaz upozornil na nebezpečí vyplývající z duality oprávnění vyhlásit stav nebezpečí vyšším územně samosprávným celkem i vládou. Svaz uvedl, že je nutné důkladně zvážit a dále diskutovat navrhované nastavení institutů krizových stavů dle návrhu a vysvětlit jejich nastavení a důvodnost jejich zanesení do ústavního zákona. Požadoval ústavní záruky v případě opakovaného prodloužení volebního období, nebude-li zachována stávající úprava.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), a zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze

Předkládá Ministerstvo vnitra, na Svazu připomínkuje Ivona Mottlová

Svaz pozitivně hodnotí zakotvení možnosti distančního jednání orgánů územně samosprávných celků do zákona. Upozornil na některá neurčitá ustanovení a požádal o doplnění důvodové zprávy, aby byly odstraněny případné problémy při aplikaci nové úpravy.

Návrh rozdělení alokace pro ČR v programovém období 2021–2027 mezi operační programy

Předkládá Ministerstvo pro místní rozvoj, na Svazu připomínkuje Pavlína Toporská

Svaz k materiálu uplatnil celou řadu zásadních připomínek. Mimo jiné upozornil na to, že dosud nebyla předložena Dohoda o partnerství a operační programy. V materiálu by měly být zmíněny aspoň témata/prioritní osy OP a rozdělení 100% alokace. Požadoval navýšení alokace pro OP Z+. Nesouhlasil s převodem prostředků z méně rozvinutých a přechodových regionů do více rozvinutých regionů (Prahy). Došlo by tak k dalšímu rozevírání nůžek rozvoje mezi Prahou a zbytkem republiky, který je pořád v počtu obyvatel a území větší.

Dále jsme se zabývali následujícími právními normami:

U těchto návrhů právních předpisů nebyl zjištěn negativní dopad do činnosti měst a obcí.

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 470/2012 Sb., o užívání pozemních komunikací zpoplatněných mýtným

Návrh vyhlášky o užívání pozemních komunikací zpoplatněných časovým poplatkem

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí

Návrh zákona o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí a o změně některých zákonů (zákon o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí)

Návrh vyhlášky o stavu nouze v elektroenergetice

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech)

Návrh novely vyhlášky č. 238/2011 Sb., o stanovení hygienických požadavků na koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pís-kovištích venkovních hracích ploch

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o mat-rikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zá-konů

Návrh vyhlášky o rozsahu, formě a způsobu předávání informací pro zajištění srovnávacího nástroje

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 36/2006 Sb., o ově-řování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu

Návrh vyhlášky, kterou se mění některé vyhlášky v oblasti pů-sobnosti orgánů Celní správy České republiky

Výběr z judikatury Nejvyššího správního soudu

Řízení před soudem: prominutí zmeškání lhůty z důvodu opatření ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru

Prominout zmeškání lhůty dle § 3 odst. 1 zákona č. 191/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2, nelze automaticky; žadatel musí naopak tvrdit a osvědčit, že mu bylo provedení zmeškaného úkonu „znemožněno nebo podstatně ztíženo“ v důsledku mimořádného opatření. Žadatel je tedy povinen tvrdit a osvědčit skutečnosti, které nasvědčují tomu, že omezení plynoucí z mimořádného opatření měla zásadní dopad na jeho možnost provést zmeškaný úkon. (Podle usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 26. 5. 2020, čj. 55 A 43/2020-46)

Řízení před soudem: nepřipustnost kasační stížnosti; opakovaná žalobní tvrzení

Kasační stížnost, která beze změny opakuje žalobní tvrzení a nijak nereaguje na argumentaci krajského soudu, neobsahuje důvody podle § 103 s. ř. s., a bude proto jako nepřipustná odmítnuta (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Vyzývat stěžovatele k odstranění této vady (§ 109 odst. 1 s. ř. s.) není v takové situaci namístě. (Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2020, čj. 10 As 181/2019-63)

Daň z nabytí nemovitosti: bytová jednotka v rodinném domě

Osvobození od daně z nabytí nemovitých věcí dle § 7 odst. 1 písm. c) zákonného opat-

ření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, ve znění účinném do 31. 10. 2019 je třeba aplikovat per analogiam též na první úplatné nabytí vlastnického práva k bytové jednotce v rodinném domě. (Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2020, čj. 4 Afs 89/2020-44)

Opatření obecné povahy: změna původního návrhu

Je-li jedno opatření obecné povahy nahrazeno obsahově obdobným opatřením obecné povahy v časovém intervalu, který reálně znemožňuje soudní přezkum prvního opatření, připustí soud změnu původního návrhu na zrušení prvního opatření (§ 95 odst. 2 o. s. ř. použitý přiměřeně podle § 64 s. ř. s.). Neučiní-li to, a naopak návrh odmítne pro neodstranitelný nedostatek podmínek řízení spočívající v neexistenci napačeného prvního opatření obecné povahy, poruší tím právo na spravedlivý proces a na účinnou soudní ochranu ve smyslu čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. (Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 6. 2020, čj. 6 As 88/2020-44)

Opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu: pojmy „podezřelý obchod“ a „obchod“; rozhodnutí o odložení splnění příkazu klienta; Rozhodnutí správního orgánu: materiální a formální pojetí

I. Rozhodnutí Finančního analytického úřadu (dříve Ministerstva financí, finančního analytického útvaru) o odložení splnění příkazu klienta podle § 20 odst. 3 písm. b) zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. i § 67 správního řádu.

II. Podmínkou pro vydání rozhodnutí o odložení splnění příkazu klienta podle § 20 odst. 3 písm. b) zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci vý-

nosů z trestné činnosti a financování terorismu, není oznámení podezřelého obchodu podle § 18 odst. 1 tohoto zákona.

III. Podezřelý obchod ve smyslu § 6 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, nezahrnuje pouze obchody ve smyslu § 4 odst. 1 tohoto zákona, ale i jiné skutečnosti, které mohou nasvědčovat podezření ze snahy o legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo podezření, že užitě prostředky jsou určeny k financování terorismu.

IV. V odůvodnění rozhodnutí o odložení splnění příkazu klienta podle § 20 odst. 3 písm. b) zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, není nutné vymezovat důvody a okolnosti šetření, na jehož základě bylo rozhodnutí vydáno. Stačí, obsahuje-li rozhodnutí informace o tom, na základě jakého právního předpisu bylo vydáno, o povinné osobě a o klientovi, o majetku, jehož se týká, a o rozsahu či podmínkách odložení splnění příkazu klienta.

V. Rozhodnutí o odložení splnění příkazu klienta podle § 20 odst. 3 písm. b) zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, nemusí specifikovat konkrétní příkaz klienta, jehož splnění má být odloženo, mělo by však vymezit rozsah odkladu splnění příkazu klienta, ledaže by Finanční analytický úřad osvědčil, že nemohl mít ani rámcovou představu o výši výnosů z prošetřované trestné činnosti.

VI. Prolomení povinnosti mlčenlivosti podle § 39 odst. 1 písm. k) zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, se vztahuje i na soudy rozhodující ve správním soudnictví.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 5. 2020, čj. 6 Afs 129/2019-55)

Zdroj: Sbírka rozhodnutí Nejvyššího správního soudu

Co nového ve Sbírce zákonů – říjen 2020

● Vyhláška, kterou se mění některé vyhlášky v oblasti školství, č. 423/2020 Sb.

Vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy mění několik dílčích vyhlášek (změna vyhlášky o základním uměleckém vzdělávání, změna vyhlášky o předškolním vzdělávání aj.), kdy v návaznosti na realizaci výuky distančním způsobem dochází k úpravě hrazení plateb. Např. pro základní umělecké vzdělávání, pokud škola umožní vzdělávání distančním způsobem, úplata se nevrací.

Účinnost od 23. října 2020

● Zákon, kterým se mění zákon č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, č. 403/2020 Sb.

Cílem novely je zrychlení a usnadnění procesu povolování vybraných staveb infrastruktury, zejména prostřednictvím institu-

tů společných povolení nebo jednotných závazných stanovisek. Novela zasahuje i do zákona o ochraně přírody a krajiny nebo zákona o pozemních komunikacích.

Účinnost od 1. ledna 2021

● Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 3/2015 Sb., o některých dokladech o vzdělání, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv, ve znění pozdějších předpisů, č. 405/2020 Sb.

Novelou dochází ke změně modelu maturitní zkoušky (od jarních termínů v roce 2021), změna spočívá např. ve společné části maturitní zkoušky skládající se pouze z didaktických testů nebo možnosti vybrat si pro složení maturitní zkoušky cizí jazyk nebo matematiku.

Účinnost od 1. ledna 2021

Právní poradna v současné době funguje již třetím rokem a v databázi je přibližně 2800 dotazů a odpovědí. Připomínáme, že každá členská obec má možnost mít až 11 individuálních přístupů. Chod právní poradny hradí v rozsahu pěti dotazů ročně na každou členskou obec Svaz. Veškeré odpovědi jsou stále upravovány, odpovídají aktuální legislativě. Hledejte na www.poradnaproobce.cz nebo na stránkách Svazu www.smocr.cz. V průběhu roku 2019 zavedla také nové služby – byla propojena s texty právních předpisů a novinkou jsou také automatické dokumenty (zatím vzory několika obecně závazných vyhlášek, smluv a záměrů). Aktuálně Poradnu pro obce využívá více než 3000 obcí a dobrovolných svazků obcí.

Zeptali jste se...

Může neuvolněný místostarosta být zaměstnancem obce na pozici údržba zeleně?

Ano, jen s uzavřením tohoto pracovního poměru, byť by šlo jen o dohodu o provedení práce nebo pracovní činnosti, musí vyslovit souhlas zastupitelstvo obce.

Občan opakovaně každý rok podává žádost o prodej pozemku, zastupitelstvo nemá záměr prodat pozemek. Lze občanovi na tuto žádost přímo odpovědět bez projednání v orgánech obce?

Dle zákona o obcích má občan obce, který dosáhl věku 18 let, je státním občanem a je v obci hlášen k trvalému pobytu právo požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou obce nebo zastupitelstvem obce (příčemž uvedené platí i pro fyzickou osobu, která dosáhla věku 18 let a vlastní na území nemovitost, jakož i zletilého cizího státního občana, který je v obci hlášen k trvalému pobytu).

Zákon o obcích dále stanovuje, že je-li žádost o projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou obce nebo zastupitelstvem obce podepsána nejméně 0,5 % občanů obce, musí být tato žádost projednána na jejich zasedání nejpozději do 60 dnů, jde-li o působnost zastupitelstva obce, nejpozději do 90 dnů.

U ostatních žádostí (tj. nepodepsaných alespoň 0,5 % občanů obce) nárok na věcné projednání příslušným orgánem obce ze zákona nevzniká (ačkoliv v praxi bude i v případě těchto žádostí zpravidla zapotřebí za účelem jejich vyřízení tyto žádosti věcně projednat). Obecně však platí, že projednání dané záležitosti lze odmítnout, pakliže se jedná o odůvodněný případ, kterým může být i dřívější projednání totožné záležitosti téže osoby, přičemž nová žádost neobsahuje nové skutečnosti a orgány obce k projednávané věci nezměnily postoj.

Z uvedeného plyne, že v případě, kdy zastupitelstvo obce již dříve v minulosti žádost projednalo a tuto žádost odmítlo, může žádost týkající se téže věci odmítnout projednat s odůvodněním, že totožná žádost byla již dříve zastupitelstvem obce projednána.

Zaměstnanec obce havaroval při služební cestě se svěřeným vozidlem. Obec má uzavřenou smlouvu na havarijní pojištění. Může obec po zaměstnanci nárokovat úhradu spoluúčasti?

Podle zákoníku práce platí, že zaměstnanec je povinen nahradit zaměstnavateli škodu, kterou mu způsobil zaviněným porušením povinnosti při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním. Zaměstnanec, který má povinnost nahradit takto vzniklou škodu, je povinen nahradit zaměstnavateli skutečnou škodu v penězích (jestliže neodčiní škodu uvedením v předešlý stav).

Dále platí, že výše požadované náhrady škody způsobené z nedbalosti nesmí přesáhnout částku rovnající se čtyřapůlnásobku jeho průměrného měsíčního výdělku před porušením povinnosti, kterým způsobil škodu (toto omezení však neplatí v případě, kdy byla škoda zaměstnancem způsobena úmyslně, v opilosti nebo po zneužití návykových látek).

V případě, že by byla škoda způsobena zaměstnancem úmyslně, je zaměstnavatel oprávněn požadovat kromě částky výše uvedené i náhradu ušlého zisku.

Závěrem lze tedy shrnout, že zaměstnavatel může požadovat po zaměstnanci úhradu vzniklé škody – úhradu za spoluúčast (příčemž ta zpravidla nikdy nepřesáhne hranici čtyřapůlnásobku průměrného měsíčního výdělku před porušením povinnosti,

kterým způsobil škodu, tudíž je naplněna zákonná podmínka dle zákoníku práce).

Konkrétní zhodnocení východisek pro případné vymáhání škody (včetně podmínek a možných omezení, které vyplývají z pojistné smlouvy) bohužel již přesahuje služby právní poradny, v případně zájmu nicméně můžeme pomoci v rámci služeb advokacie.

Musí být v případě účelové komunikace pro tuto komunikaci vyčleněn v katastru nemovitostí zvlášť pozemek? Pokud ano, musí mít tento pozemek druh ostatní plocha, ostatní komunikace?

Katastrální zákon stanoví, že v katastru nemovitostí se pozemky evidují v podobě parcel. Dále platí, že pozemky se člení podle druhů, a to na: ornou půdu, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady, trvalé travní porosty, lesní pozemky, vodní plochy, zastavěné plochy a nádvoří a ostatní plochy.

V souladu s katastrální vyhláškou platí, že pozemek je veden jako druh pozemku ostatní plocha, pakliže se nejedná o jiný vymezený druh pozemku. Pozemek, na kterém je místní nebo účelová komunikace (včetně zpevněné lesní komunikace) a její součástí, může být veden v katastru nemovitostí se způsobem využití jako ostatní komunikace.

Platí však, že účelová komunikace nemusí být vydělena jako samostatná parcela evidovaná katastrem nemovitostí, neboť je zpravidla součástí pozemku, na němž se nachází (příčemž tento může být veden v katastru nemovitostí jako druh pozemku ostatní plocha a jako způsob využití ostatní komunikace).

Nadto je třeba doplnit, že účelovou komunikaci není nutné zapisovat do katastru nemovitostí, neboť veřejně přístupná účelová komunikace vzniká již na základě zákona o pozemních komunikacích při splnění zde uvedených podmínek.

Vlastníci pozemků, na kterém se nachází místní komunikace, mají zájem pozemek bezplatně převést na obec. Zastupitelstvo tento bezplatný převod odsouhlasilo. Platí pro tento případ - bezplatný převod pozemku na obec (darovací smlouva) – povinnost zveřejnění záměru?

Nehledě na úplatnost či bezúplatnost převodu se povinnost ke zveřejnění záměru nevztahuje na nabývání majetku, nýbrž pouze na případy, kdy obec nakládá s nemovitostmi ve svém vlastnictví (např. prodává, daruje apod.). Záměr tak v popsáném případě není zapotřebí zveřejňovat.

Je povinností občanů při změně názvu ulice v obci nutně měnit osobní doklady (občanský průkaz apod.) pouze z důvodu změny názvu ulice? Případně mohou občané počkat až na nejbližší příležitost k výměně např. z důvodu platnosti dokladu a při této příležitosti změnit i název ulice v dokladu?

Ano, občan je povinen požádat o vydání nového občanského průkazu do 15 pracovních dnů. Byť zákon o občanských průkazech výslovně o povinnosti požádat o vydání nového občanského průkazu v případě změny názvu ulice nehovoří, platí, že tato povinnost se aktivuje v případě změny místa trvalého pobytu. Analogicky lze tak změnu místa trvalého pobytu dle našeho názoru považovat i přejmenování ulice, kdy zápis v základních registrech nebude odpovídat údajům v občanském průkazu.

Vznik pracovní skupiny – výboru DSO

Dne 13. srpna 2020 proběhlo deváté zasedání celorepublikové komunikační platformy, která je součástí projektu CSS. Účastníci jednání diskutovali o spolupráci během jarní koronavirové situace, která velmi ztížila práci center společných služeb, přesto centra fungující v rámci projektu skvěle plnila své úkoly.

Jedním z témat zasedání byla koncepce činnosti pracovní skupiny výboru dobrovolného svazku obcí (DSO), která v současnosti úzce souvisí s činností celorepublikové komunikační platformy. Projednávalo se zařazení této důležité pracovní skupiny do struktur Svazu. Bylo konstatováno, že výbor DSO, jako samostatná součást na úrovni orgánů Svazu, může být zařazen do jeho Stanov až po schválení Sněmem, který proběhne v první polovině roku 2021. V současnosti tedy pracovní skupina výbor DSO funguje na standardní bázi pracovních skupin, které jsou důležitým poradním orgánem Předsednictva Svazu. Zasedá paralelně s celorepublikovou komunikační platformou v rámci projektu CSS, a to až do jeho konce. Poté bude zasedat samostatně, do schválení změny Stanov Sněmem.

Do čela pracovní skupiny výbor DSO byl na jejím srpnovém zasedání navržen za DSO David Novák, starosta Sviadnova a expert na komunikaci CSS. Po projednání nominace byl také navržen Předsednictvu ke jmenování.

David Bohadlo představil budoucí představu vnitřního členění výboru DSO, který by se měl skládat ze zástupců obcí specializovaných pro konkrétní oblasti, jako např. odpady, doprava atd. Tím bude zajištěno, aby na jednání orgánů Svazu byly prezentovány další zájmy obcí, a samozřejmě bude možno diskutovat, zda ta která problematika není lépe řešitelná v rámci činností DSO.

Dalším tématem jednání byly informace o druhém prodloužení projektu CSS, jehož klíčovou oblastí je řešení běžných denních sociálních potřeb obyvatel v DSO. Projektový tým prezentoval aktuální výstupy z prodloužení projektu CSS doplněné o konkrétní příklady dobré praxe v sociálních potřebách

v době pandemie COVID-19. S některými těmito příklady jsme čtenáře INS seznámili již v minulých číslech. Na jednání CKP také zazněla informace o postupu projednávání návrhů legislativních změn zákona o obcích, které jsou momentálně v procesu připomínkového řízení na Ministerstvu vnitra.

Závěrečným tématem bylo strategické plánování, které prezentoval Jaromír Jech, odborný poradce projektu ESO, a Antonín Lízner, vedoucí projektový manažer projektu CSS.

Celorepubliková komunikační platforma DSO (CKP) – co je jejím cílem?

Celorepubliková komunikační platforma je debatním prostorem v projektu CSS, ve kterém jsou diskutovány možnosti začlenění DSO do systému výkonu veřejné správy, distribuce kompetencí v rámci DSO a možnosti financování. Platforma je také prostorem pro reflexi a návrhy změn činnosti a zaměření center společných služeb (CSS). CKP je tedy fokusní skupinou projektu, která má za cíl v užším kruhu diskutovat dílčí problémy a navrhnout řešení. Tato řešení a podněty jsou spolu s poznatky z činnosti CSS projektovým týmem přetaveny

v návrhu konkrétních legislativních změn a návrhů veřejných politik. CKP přispívá k udržitelnosti projektu a jejich výstupů.

Hlavní okruhy témat CKP:

- Průběžná reflexe nastavení a fungování CSS
- Příklady dobré praxe z činnosti CSS/DSO (zaměřeno na kvalitu a efektivitu)
- Návrhy budoucího směřování a možností společného výkonu kompetencí a činností
- Financování meziobecní spolupráce
- Legislativní ukotvení meziobecní spolupráce, rozdělení kompetencí v rámci přenesené a samostatné působnosti ve vztahu k DSO
- Metody řízení a hodnocení kvality veřejných služeb/správy

CKP je složena z osobností veřejné správy v území, starostů, zástupců DSO, CSS (manažerů nebo specialistů) a realizačního týmu projektu. První zasedání se uskutečnilo v rámci projektu CSS dne 21. 9. 2017. Od té doby se sešla celkem 9krát. V rámci jednání byla diskutována aktuální témata v projektu, problematika DSO a konkrétní problémy jednotlivých starostů v rámci veřejné správy.

projektový tým projektu CSS

Projekt ESO předal první obci v ČR certifikát „Vzdělaná obec“

V rámci vzdělávacího projektu Svazu, známého pod zkratkou ESO, obdržel městys Doudleby nad Orlicí certifikát *Vzdělaná obec*. Toto ocenění bylo předané poprvé v ČR. Zástupci obce jej převzali z rukou místopředsedy Svazu Pavla Drahovzala a ředitele projektu ESO Pavla Ralause.

Podmínkou udělení certifikátu, je absolvování minimálně 40 hodin vzdělávání (20 hodin prezenčně a 20 hodin e-learningem) více než polovinou místních zastupitelů. Velice se o to zasloužil i lektor Jiří Dytrt, radní města Žamberk, který se zastupitelům městysu dlouhodobě věnoval a významně pomohl také s e-learningovou částí vzdělávání. Ne nadarmo ho doudlebská nazývají „dvorním vzdělavatelem“.

*„Domnívám se, že získání certifikátu *Vzdělaná obec* jako první v celé republice jednoznačně vypovídá o vysoké kvalitě a přínosu vzdělávání pro náš městys. Byl jsem maximálně spokojen (nejenom já, ale i ostatní zastupitelé) s vysokou odbornou fundovaností a bohatými praktickými zkušenostmi a znalostmi lektora pana Jiřího Dytrta, kterému jednoznačně patří obrovský dík za to, že jsme získali certifikát *Vzdělaná obec* jako první v celé ČR a máme dvě třetiny ze všech zastupitelů s certifikátem *Vzdělaný zastupitel*“*, uvedl starosta městyse Ivan Kepřt.

Cílem projektu ESO je prostřednictvím proškolení co největšího počtu úředníků a zastupitelů měst a obcí zvýšit jejich odbornou kvalifikaci. Tento projekt navazuje na úspěšné vzdělávací projekty Svazu z let 2010 až 2015 „Vzdělaný zastupitel a „Odpovědný zastupitel“.

Projekt ESO poskytuje **bezplatné** vzdělávání pro úředníky a zastupitele obcí. Realizace projektu je kompletně financována z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost a z finančních zdrojů státního rozpočtu České republiky. *„Máme velkou radost, že jsme mohli předat starostovi městyse Doudleby nad Orlicí ten-*

to Certifikát pro vzdělanou obec a doufáme, že se počet obcí s tímto oceněním bude nadále rozrůstat. Funkce zastupitele je nadmíru odpovědná a pro zastupitele neuvolněné i časově velmi náročná. Proto jsme rádi a oceňujeme, že doudlebská zastupitelé dokázali podmínky pro získání certifikátu splnit. Stejně tak doufáme, že již brzy budeme moci předat i Certifikát pro vzdělaný úřad, a to obci nebo městu, jejichž alespoň polovina úředníků absolvuje minimálně 40 hodin vzdělávání v rámci našeho projektu. Rádi bychom, aby společnost úředníky považovala za odborníky, někoho, komu důvěřují a chovají se k němu s respektem. Naše bezplatná školení přilákala dosud již více než 11 000 účastníků. V našich řadách máme kvalifikované lektory, škála našich prezenčních, e-learningových a on-line kurzů je široká a věříme, že každý si najde to své,“ uvedl ředitel projektu ESO Pavel Ralause.

V současné situaci projekt ESO musel pozastavit konání veškerých prezenčních kurzů, nicméně nadále je samozřejmě možné absolvovat e-learningy a on-line webináře. Více informací naleznete na webových stránkách projektu ESO www.projekteso.cz.

Starosty městyse Doudleby nad Orlicí Ivana Kepřta jsme se zeptali:

Jak jste byl spokojený se zajištěním vzdělávacích akcí ve Vašem území? (komunikace, organizace aj.)

Již dříve jsem absolvoval vzdělávací cyklus „Zastupitel v kurzu“, který byl dobře organizačně zajištěn. Stejně tak i tento – projekt ESO byl velice dobře, spíše ještě lépe, zajištěn.

Projevilo se absolvované vzdělávání na činnosti a výkonu volených představitelů, jednání zastupitelstva atd.?

Rozhodně se absolvované vzdělávání našich zastupitelů na jejich činnosti a výkonu činností včetně jednání zastupitelstva velice pozitivně projevilo, po volbách v roce 2018 bylo 7 z 15 zastupitelů nových, na jejich daleko odbornějším přístupu k jejich práci.

Jak jste se dozvěděl o projektu ESO?

O projektu ESO jsem se dozvěděl přímo od Svazu měst a obcí. Byl jsem propojen s bývalým starostou města Žamberk Jiřím Dytrtem, který nás pak velice profesionálně, ale i lidsky provedl celým projektem ESO.

Je něco, co Vám v nabídce projektu ESO chybí? Jaké další školení byste uvítal?

Momentálně mne nic aktuálního ho nenapadá.

Doporučil byste vzdělávání v rámci projektu ESO i dalším obcím?

Vzdělávání zastupitelů v rámci projektu ESO bych zcela jednoznačně doporučil i dalším obcím, jde ale především hlavně o zájem a chuť zastupitelů se tohoto projektu účastnit.

Děkujeme za rozhovor

Jednání Politického výboru CEMR v novém formátu. Poprvé on-line

Volení představitelé obcí, měst a regionů se 29. září 2020 setkali v rámci jednání Politického výboru Rady evropských obcí a regionů (CEMR), které se poprvé v historii uskutečnilo virtuálně. Zvolení představitelé diskutovali o několika tématech včetně situace uprchlíků z požárem zničeného tábora v Morii, vědecké spolupráce s Evropskou komisí, finanční situace místních a regionálních samospráv atd.

Politický výbor schválil memorandum o porozumění se Společným výzkumným střediskem (JRC – Joint Research Centre), vědeckou a znalostní službou Evropské unie, které formalizuje již existující spolupráci mezi CEMR a JRC a otevírá možnost spolupráce na nových projektech. Výzkumní pracovníci si budou moci vyměňovat znalosti a úda-
je s tvůrci politik v oblastech týkajících se místní správy. Budoucí spolupráce se soustředí na témata, jako je lokalizace cílů udržitelného rozvoje, městský a regionální rozvoj a monitorování výsledků místních akčních plánů v oblasti klimatu.

Flo Clucas, radní pro Cheltenham (UK) a mluvčí CEMR pro místní finance, představila analýzu CEMR o stavu místních rozpočtů v návaznosti na dopad pandemie COVID-19. Analýza CEMR upozorňuje na vážnost situace, kdy výdaje místních a regionálních vlád vzrostly ruku v ruce s poskytováním služeb a zaváděnými opatřeními, zatímco příjmy se zhroutily s poklesem ekonomické aktivity. Do této analýzy přispěl také Svaz svými daty a zmíněnou analýzu si můžete přečíst na webových stránkách Svazu v rubrice Zahraníční spolupráce.

Členové Politického výboru projednali návrh rezoluce o tragické situaci po vypálení uprchlického tábora Moria na ostrově Lesbos, který upozorňuje na potřeby uprchlíků, kteří se ocitli bez střechy nad hlavou a zajištění základních potřeb. Rezoluce vyzývá k solidaritě mezi členskými zeměmi při řešení problémů uprchlíků.

Na jednání Politického výboru navazovalo ve dnech 29. 9.–1.10. jednání CEMR Retreat, jehož cílem bylo prodiskutovat mezi členskými asociacemi CEMR aktuální témata, která pálí samosprávy napříč evropskými zeměmi a kterým by se CEMR jako evropská zastřešující asociace

měla věnovat v r. 2021. Tematickým svorníkem dvoudenního programu probíhajícího v on-line světě bylo motto „Cesta k udržitelným obcím a regionům“.

V úvodní panelové debatě, jejímž leitmotivem bylo oživení ekonomiky po pandemii, zaznělo z úst profesora Sebastiana Sieglocha (Leibniz Centre for European Economic Research), že podpora by se měla zaměřit na nejzranitelnější území, a to na ta, která již byla ekonomicky slabá nebo zvláště závislá na zranitelných odvětvích (jako je maloobchod a cestovní ruch). Zástupci Evropského parlamentu, poslanec Jan Olbrycht a poslankyně Aurea Lalucq, zdůraznili potřebu rychle připravit nový fond obnovy s cílem podpořit udržitelné oživení. Fond obnovy navrhuje dosud nevyzkoušený způsob financování investic prostřednictvím půjčky ve výši 750 mld. EUR, sdílené všemi členskými zeměmi EU, která bude splacena novými daněmi EU. Polský europoslanec však poukázal na mnoho legislativních překážek, které je třeba ještě překonat, aby mohl být fond vytvořen: 41 národních a regio-

nálních parlamentů bude muset tento fond schválit a bude rovněž nutné, aby národní vlády dokázaly pravidelně najít shodu na rozpočtu EU a prosazování právního státu.

CEMR Retreat dále pokračoval diskusí v šesti různých tematicky zaměřených workshopech. Svaz měl svého zástupce v osobě Petra Osvalda, předsedy Pracovní skupiny Svazu pro kohezní politiku, ve workshopu věnovaném udržitelnému financování na místní úrovni v postcovidovém období. Ve svém vystoupení zdůraznil, že v současné situaci, kdy obce, města a regiony jsou těžce zasaženy ekonomickou krizí, je nutné, aby vize a návrhy programů vznikající na EU úrovni byly doplněny nejen dostatečnými finančními zdroji, ale také podporou na posílení kapacit místních samospráv pro přípravu projektů. Apeloval, aby zacílení nově vznikajících fondů vycházelo z potřeb území a byla důsledně uplatňována územní dimenze a place-based přístup. V neposlední řadě je také nutné nastavit jasná a jednoduchá pravidla pro čerpání evropských fondů s dostatečnou mírou flexibility pro žadatele.

První experimentální CEMR Retreat odehrávající se ve virtuálním světě lze považovat za úspěšné. Proběhlo devět různých jednání, kterých se zúčastnilo více než 200 účastníků z 32 zemí. Zástupci národních asociací, ale i zástupců obcí, měst a regionů se setkali, aby si vyměnili názory, zkušenosti a pohledy k aktuálním tématům a přispěli k nastavení plánu činnosti CEMR pro nadcházející rok. Účast v tomto roce byla zhruba dvojnásobná oproti loňskému roku, kdy se jednání konalo prezenčně v Bruselu. A to vše s nepatrnou uhlíkovou stopou!

*Mgr. Gabriela Hůlková
Sekce pro regionální rozvoj
a zahraniční vztahy*

Česko-zakarpatská (resp. ukrajinská) spolupráce

V rámci iniciativy Východního partnerství, které spatřilo světlo světa oficiálně 26. května 2008, je snahou států Unie těsnější spolupráce se státy východní Evropy (Bělorusko, Ukrajina, Moldavsko) a Kavkazu (Gruzie, Arménie, Ázerbájdžán). Evropská platforma místních a regionálních orgánů pro rozvoj – PLATFORMA, jako organizace implementující a hájící zájmy členů Rady evropských obcí a regionů CEMR, získala od Evropské komise pro Svaz měst a obcí ČR možnosti financování dvouletého projektu v rámci Východního partnerství.

Jak to všechno začalo

Česká zahraniční rozvojová spolupráce je mimo jiné obecně uznávaná pro její schopnost předat stále poměrně čerstvé zkušenosti z transformačních procesů, kterými naše země procházela v průběhu třech údobí novodobé historie z pohledu organizace státní správy a samosprávy. Jedná se o počátek devadesátých let, předvstupní období do EU a současnost, kdy je již Česko jako stabilní partner v rámci evropského společenství. U příležitosti 100 let výročí založení Československa byl identifikován potenciál uskutečnit aktivity připravovaného projektu na Zakarpatí, kde se dvacetileté soužití v rámci První republiky propisuje do myslí místních až do současnosti. Na celé Ukrajině probíhá posledních několik let (z toho 6 let intenzivně) reforma státní správy, tzv. decentralizační snahy. Zájem o spolupráci byl i na české straně, a tak se v loňském roce uskutečnil výjezd do Užhorodu, kde

proběhly dvoudenní semináře pro volené a nevolené zástupce měst a obcí ze Zakarpatí. Semináře představily zásadní reformy státní správy a jejich dopady na výkon samospráv, které se v Česku odehrály v posledních třiceti letech. Dále se ukázaly příklady českých měst a obcí, které mají se zahraniční spoluprací zajímavé zkušenosti. Výsledkem přidružených aktivit bylo následné propojení 50 českých měst či obcí s 50 městy či obcemi ze Zakarpatí. Cílem bylo, aby tato partnerství mohla v budoucnu realizovat již konkrétní aktivity zahraniční spolupráce.

Fungovat se dá, i když okolnosti vaší činnosti nepřejí

Druhý rok projektové činnosti začal s výhledem zopakování výjezdu české delegace na Zakarpatí s cílem představit, jak témata nová, tak zopakovat a prohloubit témata již prezentovaná. Cenným zdrojem informací bylo závěrečné hodnocení

prvního ročníku a konzultace s místním partnerem z regionální odbočky Asociace ukrajinských měst. Hlubší formu spolupráce měla demonstrovat osobní bilaterální setkání propojených zástupců měst či obcí z obou stran. Z důvodů, které již asi všichni tuší, tedy COVID-19, se musely veškeré projektové aktivity transformovat. Online prostředí se stalo jedinou možností, jak bezpečně předat, co bylo naplánováno.

Po důkladných přípravách se tak 5. a 6. října uskutečnila videokonference s tématy příspěvků. Témata si účastníci zvolili již v předešlém roce. Celá akce pro-

běhala v obou dnech živě z pražského přenosového a nahrávacího studia, kam dorazili prezentující jako Zdeněk Brož (vedoucí české delegace do Kongresu místních a regionálních samospráv Rady Evropy, zastupitel města Šumperk), Jiří Anděl (náměstek primátora pro finance, rozpočet a majetek města, statutární město Děčín), Pavel Drahovzal (místopředseda Svazu a starosta Velkého Oseku), Radka Nosková (Odbor mezinárodní spolupráce a grantů, město Vrchlabí) a Nataliya Dotsenko z Ukrajinského spolku ve východ-

práce. Jedná se o propojení pěti zástupců z obou zemí za přítomnosti překladatele a zástupce Svazu. Všichni propojení z loňského roku, kteří se v rámci spolupráce dostali na určitou úroveň v komunikaci, se nezávisle shodli, že pro jakékoliv budoucí společné aktivity je nezbytné vyjet do území svého partnera, aby pochopili jejich potřeby a problémy přímo v místě. To sice z logických důvodů nyní

ních Čechách, která prezentovala jak zkušenosti vlastní, tak i ty, které jí připravil Roman Klíma (Odbor regionálního rozvoje, grantů a dotací, Odbor evropských grantů, Krajský úřad Královéhradeckého kraje). Další se připojili vzdáleně, jako například František Kubeš (vedoucí odboru Strategického rozvoje a spolupráce, magistrát města Brna) nebo velvyslanec Ukrajiny v České republice Jevhen Perebyjnis, který přednesl poutavou úvodní zdravici.

Další den ráno byla pronesena zpráva Michaila Rivise (předseda Zakarpatské oblastní rady), která uvozovala regionální realie. A pro přiblížení decentralizačních snah posledních let prezentoval z Užhorodu i kolega z regionální odbočky Asociace ukrajinských měst Oleh Luksha.

Odkaz na záznam celých seminářů nebo pouze jednotlivých přednášek najdete na webových stránkách Svazu v článku Sekce regionálního rozvoje a zahraničních vztahů. I když nám technologie již dovolují mnohé a diváci se mohli ptát i na dálku naživo, je třeba kriticky připustit, že dopady na cílovou skupinu nemusí být při této formě přenosu know-how takové, jako když si v průběhu pauzy s prezentujícím můžete pohovořit naživo. Nespornou výhodou této formy konference je ale bezesporu širší regionální dosah. Připojit se totiž mohl díky česko-ukrajinskému

simultánnímu překladu kdokoliv ovládající tyto jazyky, například z jiných částí Ukrajiny, pro něž byla prezentovaná témata stejně hodnotným přírůstkem informací, jako pro partnery přímo ze Zakarpátí. Archivací pořízených videí se zároveň k obsahu přednášek mohou dostat i další zájemci o problematiku.

Jak budeme pokračovat dále?

Druhá aktivita, která se uskutečnila v druhé polovině října, do značné míry může napovědět o budoucím směřování Česko-Zakarpatské (resp. Ukrajinské) spolu-

nelze, ale je možné se na cestu dostatečně připravit a témata společné návštěvy vyprecizovat pro období, kdy se pravidla mezistátního cestování vrátí do přívětivějších kolejí. Náslechy zástupce Svazu budou fungovat jako jeden z podkladů, kam by společné úsilí mohlo směřovat dál. Hlavní koordinátor projektu – PLATFORMA již zahajuje diskuse mezi svými partnery o budoucnosti společných aktivit v rámci Východního partnerství. Zástupci místních a regionálních samospráv

by tak opět mohli získat financování od Evropské komise na aktivity, které přispívají ke stabilizaci nám blízkého regionu a zároveň přibližují široké možnosti aktivit mezinárodní spolupráce z úrovně místních samospráv, v nichž je jako Svaz rádi povzbudíme a pomůžeme.

Pokud byste měli jakýkoliv podnět na toto téma, nebojte se obrátit na koordinátora projektu za českou stranu (lehejcek@smocr.cz).

Jan Lehejček

Sekce pro regionální rozvoj a zahraniční vztahy

5. Strategické plánování - zkušenosti (nejen) z města Brna

9. Decentralizace na Ukrajině a v Zakarpátí: 2015-2020

Aktuální číslo zpravodaje nám blíže představí Bezpečnostní komisi, která se zabývá širokou škálou témat souvisejících s otázkou bezpečnosti ve městech a obcích, a proto představuje nedílnou součást orgánů Svazu.

BEZPEČNOSTNÍ KOMISE

Zajištění bezpečnosti státu patří k jeho základním funkcím. Významným aktérem, podílejícím se na zachování bezpečnosti na našem území, jsou rovněž města a obce. V zájmu jejich rozvoje je právě vytvoření bezpečného prostředí pro všechny jejich občany. Otázka zajištění bezpečnosti ve městech a obcích je spjata s řadou témat, která v rámci Svazu projednává právě Bezpečnostní komise. Její členové diskutují, vyměňují si zkušenosti, hledají a předkládají návrhy řešení aktuálních problémů, s nimiž se města a obce z hlediska bezpečnosti potýkají. Jako příklad lze uvést problematiku osob bez domova, drog, povodní a dalších živelních pohrom, otázky související s požární bezpečností, činností obecní policie nebo např. odchycením toulavých zvířat.

Předseda

Předsedou komise je **Bc. Antonín Kuchař**, který je zároveň místostarostou města Kyjov. Pozici místostarosty vykonává od roku 2006. Na tamním úřadě je zodpovědný za oblast bezpečnosti – i proto je garantem městské policie. Současně je již 25 let členem Sboru dobrovolných hasičů města Kyjov. V rámci této služby nyní zajišťuje distribuci a výdej ochranných a desinfekčních prostředků v rámci ORP Kyjov, dezinfekci veřejných prostor a pomáhá jako dobrovolník v Nemocnici Kyjov. Jako předseda Bezpečnostní komise se za Svaz účastní jednání souvisejících s její činností, je členem Republikového výboru pro prevenci kriminality na Ministerstvu vnitra a rovněž také příležitostně přednáší na různých akcích zaměřených na oblast bezpečnosti. Spolu s garantem komise sestavuje návrh programu a té-

mat, která budou v rámci komise řešena. Jeho úkolem je rovněž svolávat, zahajovat či řídit jednání komise a formulovat závěry.

Garant

Garantem komise je **Mgr. Claudia Varhol**, která je zaměstnankyní Legislativní a právní sekce. Součástí její agendy na Svazu je mimo bezpečnosti také soci-

ální a zdravotní oblast. Je rovněž i garantem Komory obcí. V rámci komise zejména zajišťuje komunikaci mezi jejími členy, připravuje podkladové materiály na jednání, spolu s předsedou navrhuje program jednání a předává členům aktuální informace a materiály k připomínkování. Její další pracovní náplní je potom příprava stanovisek za Svaz, účast na jednáních mimosvazových orgánů, zpracování připomínek k legislativním i nelegislativním dokumentům či účast na vypořádacích poradách. Neopomenutelnou součástí její agendy je také tvorba článků na webové stránky Svazu i do časopisu InS, v rámci kterého má na starosti rubriku „Prevence a bezpečnost“, v níž se můžete dočíst o aktuálních tématech z této oblasti a které rovněž naleznete o několik stránek zpět.

Členové s hlasovacím právem

Bc. Antonín Kuchař
místostarosta města Kyjov
Ing. Milan Kladníček, MBA
ředitel Městské policie Zlín
František Moravec
starosta obce Staré Křečany
Bc. Jan Pavlík
ředitel Městské policie Havlíčkův Brod
Mgr. Petr Prchal, MPA
radní městské části Praha 12
Mgr. Ladislav Slíž
zastupitel města Nová Role
Mgr. Václav Šmíd
zastupitel obce Hořín
JUDr. František Vachala
zastupitel obce Halenkov
Mgr. Tomáš Vlach
náměstek primátora statutárního města Ústí nad Labem

Mgr. Miroslav Žbánek, MPA
primátor statutárního města Olomouc

Dalších 17 členů je s hlasem poradním.

Krátce k současné činnosti

Jak již bylo uvedeno výše, komise se zabývá širokou škálou témat. V poslední době se zaměřuje zejména na problematiku spjatou s pandemií COVID-19 a souvisejícím krizovým řízením. Aktuální je otázka osob bez přístřeší, jako bezpečnostní problém obcí a měst nejen v době pandemie. V posledních letech se hojně věnuje také protidrogové politice. V loňském roce na svém jednání schválila doporučující usnesení, aby byla vytvořena typová činnost složek IZS při nálezů nelegálního skladu nebezpečných látek. Během schůzky na Ministerstvu vnitra – Generálním ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR byla na tomto postupu deklarována shoda a v příštím roce by tak měl být vytvořen „návod“ na jednoznačný postup všech zainteresovaných aktérů v případě, že by nastala některá ze zmíněných situací. Dalšími tématy komise jsou např. diskuse o možnostech zvýhodnění výkonu pozice a postavení strážníků obecní či městské policie, otázka dotací pro jednotky sboru dobrovolných hasičů, přestupková agenda na obcích, problematika povodní nebo prevence kriminality.

Zastoupení komise/Svazu v mezirezortních komisích a jiných institucích

Několik členů komise je zastoupeno v orgánech, které fungují mimo Svaz. Jako příklad můžeme uvést následující:

Republikový výbor pro prevenci kriminality
Meziresortní koordinační komise pro válečné hroby
Poradní výbor pro sběr dat o závislostech IROP 2 – pracovní tým IZS
Mezirezortní pracovní skupiny k problematice komplexní ochrany před škodami působenými tabákem
Pracovní skupina Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky pro problematiku hazardních her
Řídící výbor k zajištění, strategii a rozvoji mobilních komunikací bezpečnostních a záchranných složek krizového řízení

**Předsednictvo Svazu,
25. září 2020, Praha**

Členové Předsednictva se konce září většinou sešli v Kanceláři Svazu, někteří se připojili on-line.

K jednomu z prvních bodů programu patřila písemná informace o stavu společnosti Národní centrum energetických úspor, z. s., které zaslal ředitel společnosti Martin Boruta. Přítomní zprávu vzali na vědomí, nicméně požádali, aby se ředitel společnosti účastnil některého z dalších jednání Předsednictva.

Na vědomí pak přítomní vzali tradičně stav členské základny (aktuálně má Svaz 2766 členů s počtem obyvatel necelých 8 mil. 500 tisíc) a projednali zprávu o hospodaření Svazu k 30. červnu. Ředitelka Kanceláře podkladový materiál okomentovala a upozornila, že některé výdaje byly pozastaveny z důvodu koronavirové situace v ČR. Ušetřeno bude i za krajská setkání, jelikož poslední tři se konají distančně, podobně tomu bude i s Celostátní finanční konferencí. V příjmové části Kancelář Svazu obdržela informaci, že bude Svazu poskytnuta neinvestiční účelová dotace MMR na zahraniční aktivity ve výši 1,8 mil. Kč.

V závěru daného bodu výkonná ředitelka Kanceláře informovala o realizovaných projektech Svazu (více se diskutovalo o projektu ESO, kde je snaha, aby bylo možné započítávat i on line vzdělávání). Hovořilo se i o mediálním zastoupení Svazu externí firmou, které bylo projednáváno také na Kontrolním výboru. Bylo doporučeno dosavadní práci znova zhodnotit.

Předsednictvo vzalo zprávu na vědomí a doporučilo ji předložit Radě.

Další informace, které přítomní vzali na vědomí, se týkaly vyjednávání nového programového období 2021–2027, národních dotačních titulů (průběžně jim věnujeme prostor i v našem zpravodaji) a vyslechli si prezentaci hosta jednání náměstka Jihlavy Víta Zemana – Zásady pro investory. Zazněly i informace z jednání pracovních skupin a komisí.

V rámci legislativní oblasti členové Předsednictva sdělili kanceláři propad svých daňových příjmů v souvislosti s kompenzačním bonusem, který jim byl zaslán ze strany státu. Diskuse byla také vedena nad kompenzacemi obcím v souvislosti s případným zrušením superhrubé mzdy. A jednalo se i o České poště. Svaz by měl i nadále požadovat valorizaci proplácených nákladů na provoz pošty Partner.

Dále se jednalo o přípravě a vytvoření publikace – starostenkové humoresky, o plánovaném podpisu memoranda s Asociací malých a středních podniků a živnostníků (podpis byl doporučen), ale také např. o ukončení nájemní smlouvy Kanceláře Svazu v KCP – je třeba hledat nové prostory nebo se pokusit o další sle-

vy na stávajícím nájmu (v tom případě by smlouvy byla prodloužena na další tři roky).

V rámci diskuse byl projednávám požadavek na změnu ust. § 30 odst. 1 písm. d) vládního návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, a zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon). Výkonná ředitelka Kanceláře informovala, že obce s průměrnou roční spotřebou energie energetického hospodářství za poslední 2 po sobě jdoucí kalendářní roky nad 500 MWh mají povinnost zpracovat do 25. 1. 2021 buď energetický audit, nebo zavést ISO 50001 – energetický management. Kancelář Svazu konzultovala záležitost s MPO, které vydá k dané problematice metodický pokyn. Současné přechodné ustanovení je zcela nejasné. Předsednictvo považuje povinnost stanovenou obcím v ustanovení § 9 zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, v aktuálním znění, a to zpracovat do 25. 1. 2021 energetický audit nebo zavést energetický management ISO 50001, za nesplnitelnou a nemožnou. Obce jsou tak vystaveny nepředvídatelnému tlaku. Svaz bude jednat o možné novelizaci zákona s MPO a příslušnými výbory Parlamentu s cílem dosažení odkladu plnění takové povinnosti minimálně o tři roky.

Závěrem byly podány informace o poskytnutých záštitách, byla podpořena nominace Davida Bohadla do Legislativní rady vlády a rozhodlo se o distanční formě Celostátní finanční konference.

**Pracovní skupina pro kohezní politiku,
5. října 2020, Praha**

Pracovní skupina jednala ve dvojím provedení (prezenčně i videokonferenčně současně). Projednávala body související s přípravou Modernizačního fondu. Jednání se zúčastnil Petr Valdman, ředitel Státního fondu životního prostředí, kterému byla příprava Modernizačního fondu uložena. Přítomní se na jednání shodli, že je potřeba, aby byl Svaz lépe zapojen do přípravy tohoto fondu, a uvítali připravenou prezentaci. Dalším bodem jednání bylo představení materiálu „Návrh rozdělení alokace pro ČR v programovém období 2021–2027 mezi operační programy“, který byl umístěn do meziresortního připomínkového řízení. Členové pracovní skupiny se shodli, že pokud není rozdělení alokace zveřejněno podle prioritních os jednotlivých operačních programů, není možné tento materiál řádně připomínkovat. Svazu proto doporučili uplatnit tuto zásadní připomínku. Dále doporučili, aby Svaz trval na svém požadavku již v září 2020 předneseném ministryní pro místní rozvoj, aby byla představena celková architektura všech dotačních zdrojů, které budou pro města a obce využitelné v následujícím období, a byly jasně vidět jednotlivé provazby.

Letošní Strom roku nám vypráví příběh o soudržnosti

Stromem roku se stala jabloň z Náchodska, jejíž kořeny jsou již 70 let pevně srostlé s místní komunitou. Má šanci její příběh oslovit i hlasující ze vzdálených koutů a stát se Evropským stromem roku?

V Machově na Náchodsku zná jabloň v hostinci u Lidmanů každé malé dítě. I proto pro ni nejspíš letos v anketě Strom roku hlasovalo nejvíce lidí. Řekněme si upřímně, že neprožíváme úplně lehké časy. Stromy roku obvykle vyprávějí nejen příběh svůj, ale i příběh kraje a často i příběhy, které překračují hranice země. Obvykle jsou plné zvrátů, které se do silných kmenů viditelně vepsaly. Jabloň u Lindmanů však vypráví hlavně o soudržnosti komunity, která pomáhá těžké časy přežít. V hostinci u Lindmanů se setkává již několikátá generace.

Jedním z důvodů, proč Svaz měst a obcí každoročně propaguje soutěžní anketu Strom roku, je právě i přesah, který každý příběh stromu má. Letos je to hlavně pozitivní příklad sousedské sounáležitosti, ale i příklad toho, že velké dějiny se skládají z těch malých dějin a v neposlední řadě nelze zapomenout i na ekologický přesah. Není lepší způsob, jak chránit zeleň kolem nás, než poznat některé stromy tak říkajíc „osobně“.

V anketě Strom roku jste letos již po druhé mohli hlasovat online. Soutěž má však mnohem delší historii. Poprvé byla soutěžní anketa vyhlášena v roce 2002. Organizuje ji Nadace Partnerství jako součást iniciativy Sázíme budoucnost, do které se mohou zapojit jednotlivci i celé obce a sázet či pečovat o již zasažené stromy. V loňském roce uspěla Chudobínská borovice,

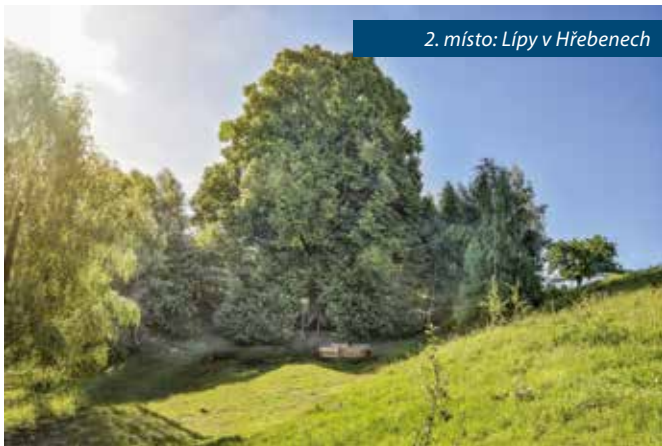

Autor fotografií: Nadace Partnerství, Marek Olbrzymek.

kteřá oslovila pokrouceným kmenem a okolní krajinou, která by mohla být předlohou obrazů z dob romantismu. Její unikátní vzrůst i lokalita dokonce oslovila i za hranicemi země a v celoevropském hlasování byla zvolena Evropským stromem roku. To Jabloň u Lidmanů je o poznání méně dramatická. Ať už již

uspěje i na evropské úrovni nebo ne, její příběh přišel v pravý čas. Příběh o tom, že v těžkých chvílích je dobré se semknout.

Pokud chcete vědět více o letošních finalistech i loňských vítězích, navštivte webové stránky ankety www.stromroku.cz.

2. místo: Lípy v Hřebenech

3. místo: Hugo z Lednice

4. místo: Otec lesů – Vrakodávný veledub

5. místo: Praskoleská lípa

Název knihy: Správní řád

Autoři: Zdeněk Fiala, Kateřina Frumarová, Pavel Vetešník, Martin Škurek, Eva Hrozinková, Vladimír Novotný, Olga Sovová, Lenka Scheu

Nakladatelství: Wolters Kluwer

ISBN: 978-80-7598-797-6

Recenzent: Mgr. Ivona Mottlová

Publikace je praktickým komentářem zákona správního řádu. Komentář cílí zejména na odborníky, kteří vedou správní řízení a vydávají správní rozhodnutí. Současně může být zajímavým studijním materiálem i pro ty, s kterými je správní řízení vedeno. Autoři zaměřili svoji pozornost zejména na výklad části druhé a třetí správního řádu, které upravují instituty související s vedením správního řízení. Autoři v komentáři zúročili své odborné znalosti ze sféry akademické, ale i praktické zkušenosti z aplikace zákona, či předchozí publikační činnosti. Všichni se ob-

lasti správního práva věnují dlouhodobě, rovněž působí jako členové rozkladových komisí.

Komentář je rozdělen na osm částí.

Na zhruba 840 stranách se ve velkém rozsahu a hloubce věnuje výkladu správní-

ho řádu. Výklad jednotlivých ustanovení je přehledný a srozumitelný. Text je tak pochopitelný i pro „neprávníky“. Autoři pro větší přehlednost využívají i „podnadpisy“, které přibližují podstatu některých ustanovení. Jednotlivá ustanovení pak jsou vykládána v rozsahu, který je potřebný pro správnou aplikaci v praxi. Jednotlivá ustanovení jsou doplněna relevantní judikaturou i závěry poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu a správnímu trestání. Hlavní předností komentáře je relativně velké množství soudní judikatury. Podstatné závěry z vybrané soudní judikatury jsou vhodně zakomponovány do výkladu příslušných ustanovení. Výklad vhodně doplňují poznatky autorů z jejich aplikační praxe. Komentář se tak stává neocenitelným pomocníkem. Jedná se o praktickou pomůcku, která srozumitelným způsobem může pomoci pro správnou aplikaci příslušných ustanovení správního řádu.

recenze

